

Biuletyn

informacyjny

3/2016

100 dni na plus

Taniej w pakiecie

Zmiany w dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych

Będzie pomoc na inwestycje

Od 31 marca ARiMR będzie przyjmowała wnioski o przyznanie pomocy w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Na Święta Zmartwychwstania Pańskiego składam
serdeczne życzenia radości serca i pokoju ducha.
Życzę Czytelnikom „Biuletynu”
wszystkiego co dobre i piękne, pomyślności w pracy
oraz szczęścia w życiu osobistym i rodzinnym.
Wesołych Świąt Wielkanocnych.

Krzysztof Jurgiel
minister rolnictwa i rozwoju wsi

W numerze:

MRiRW

Prosto z gabinetu	4
100 dni na plus	6
Polska wieś w planie Morawieckiego	14
Uproszczenia w systemach płatności	16
Płatności bezpośrednio w kampanii roku 2016	18
Utrzymanie trwałych użytków zielonych w ramach zazielenienia	19
Taniej w pakiecie	20
Zmiany w dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych	
Unijne zmiany w szkolnych programach „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole” po nowemu	24
Rada Ministrów ds. Rolnictwa UE	26
Polskie opinie i postulaty podczas unijnego spotkania	
Polskie przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej 1 lipca 2016-30 czerwca 2017	28
AGROTRAVEL	30
Kielce, 8-10 kwietnia 2016 r.	

ARiMR

Będzie pomoc na inwestycje	31
Od 31 marca ARiMR będzie przyjmowała wnioski o przyznanie pomocy w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”	
Agencja odpowiada	32
Ważni i doceniani	34
Cykl spotkań prezesa Obajtka z pracownikami biur powiatowych ARiMR	
Z pierwszej ręki	35

ARR

Ponad 245 mln unijnej pomocy	37
Nadzwyczajne wsparcie polskich producentów mleka i wieprzowiny	

ANR

Po pierwsze dzierzawa	39
-----------------------	----

Zdaniem ministra

Jacek Bogucki, sekretarz stanu w MRiRW

Szanowni Państwo!

Minęło sto dni od expose premier Beaty Szydło. Resort rolnictwa po podsumowaniu dotychczasowej pracy będzie kontynuował podjęte działania, m.in. związane z poprawą sytuacji dochodowej rolników. Kierunki tych działań znajdują odzwierciedlenie w „Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2020”, który jest konsekwentnie realizowany w sześciu obszarach.

W obszarze rynków rolnych podstawowym celem do osiągnięcia jest poprawa i stabilizacja warunków ekonomicznych rolnictwa, zachowanie jak największej liczby gospodarstw rodzinnych i zapewnienie im równych warunków konkurencji na jednolitym rynku. Działania w zakresie stabilizacji sytuacji rynkowej muszą być podejmowane w głównej mierze z wykorzystaniem regulacji UE. W unijnej polityce rynki rolne objęte są wspólną organizacją rynków produktów rolnych. To organy UE posiadają kompetencje do uruchamiania poszczególnych mechanizmów interwencji czy programów wsparcia rolników w poszczególnych sektorach. Priorytetem w działaniach resortu jest i będzie skuteczne wpływanie na kształt unijnej polityki rolnej, zakres wsparcia i realizowane w jej ramach cele.

Obecna sytuacja jest skomplikowana w szczególności na rynku mleka i wieprzowiny. Niekorzystna koniunktura

zapoczątkowana w 2014 roku to przede wszystkim wynik czynników zewnętrznych: nierównowagi podażowo-popytowej na rynkach unijnym i światowym, spadku popytu ze strony rynków azjatyckich oraz embarga na produkty żywnościowe na rynku rosyjskim.

Podjęte dotychczas przez Komisję Europejską działania dotyczące realizacji mechanizmów interwencji rynkowej i prywatnego przechowywania przetworów mlecznych oraz uruchomienie nadzwyczajnej pomocy z tytułu spadku cen i dochodów rolniczych w sektorach hodowlanych są niewystarczające dla poprawy sytuacji rynkowej, w tym sytuacji dochodowej rolników. Polska wystąpiła w lutym br. o znacznie bardziej aktywne i skuteczne działania interwencyjne.

Do komisarza Hogana skierowanych zostało szereg postulatów dotyczących potrzeby stabilizacji sytuacji na rynku mleka oraz wieprzowiny. Wnioskujemy o rozszerzenie siatki bezpieczeństwa, przyznanie rekompensat producentom w sektorach mleka i wieprzowiny, a także zwiększenie limitu pomocy de minimis, sprawiedliwe dla producentów marże w łańcuchu żywnościowym, podjęcie działań w zakresie otwierania nowych rynków zbytu i zniesienia embarga. Postulujemy również przyznanie rekompensat producentom świń w strefach objętych restrykcjami z uwagi na ASF w związku z powiększeniem strefy objętej ograniczeniami i problemami ze sprzedażą świń. Pojawiające się w ostatnim czasie na wielu rynkach kryzysy dowodzą, że aktualna wspólna organizacja rynków rolnych wymaga zmian. Priorytetowym działaniem resortu jest i będzie aktywny udział w monitorowaniu realizacji Wspólnej Polityki Rolnej oraz proponowaniu kierunków jej zmian, tak aby zapewnić udział polskiego rolnictwa odpowiadający jego potencjałowi produkcyjnemu i społecznemu oraz umożliwić prowadzenie opłacalnej produkcji rolnej.

W zakresie upraw polowych zabiegać będziemy m.in. o podniesienie poziomu progów referencyjnych cen interwencyjnych zbóż w celu wzmocnienia obowiązującej siatki bezpieczeństwa na tym rynku. W mojej opinii konieczne jest podniesienie cen do poziomu zbliżonego do kosztów produkcji, tak aby instrument był skuteczny. Obecna cena interwencyjna zbóż 101,31 euro/t powoduje brak skuteczności tego mechanizmu. Produkcja zbóż ma decydujące znaczenie dla funkcjonowania sektora żywnościowego oraz zapewnienia dochodowości setek tysięcy gospodarstw.

Kolejną sprawą jest utrzymanie systemu kwot produkcyjnych oraz zniesienie opłaty produkcyjnej w sektorze cukru,

która wnoszona jest przez producentów od każdej wyprodukowanej tony cukru kwotowego w wysokości 12 euro/t (również od izoglukozy kwotowej 6 euro/t). Opłata ta jest dużym obciążeniem finansowym i wpływa na ograniczenie konkurencyjności unijnych producentów cukru na rynku światowym. Obecnie istnienie opłaty nie ma żadnego uzasadnienia, ponieważ od 2008 roku nie są stosowane refundacje eksportowe w tym sektorze. Natomiast utrzymanie systemu kwot produkcyjnych w sektorze po roku 2017 zapewniłoby bezpieczeństwo produkcji i uprawy buraków cukrowych. Sektor ten jest traktowany jako wrażliwy, ponieważ ma duże znaczenie dla polskiej gospodarki.

Inną kwestią wymagającą uregulowania jest umożliwienie stosowania fakultatywnych płatności bezpośrednich w formie związanej z produkcją tytoniu na podstawie art. 52 rozporządzenia nr 1307/2013. Ponadto uproszczenie przepisów Unii Europejskiej w zakresie rynku chmielu dotyczących norm handlowych (w tym procedur certyfikacji chmielu i produktów chmielowych), przepisów w sprawie minimalnych wymagań dla organizacji producentów chmielu oraz zakresu informacji przekazywanych Komisji Europejskiej. Ministerstwo wystąpi z wnioskiem o umożliwienie stosowania wsparcia dla polskich organizacji producentów chmielu na podstawie art. 58 rozporządzenia nr 1308/2013.

Sektor owoców i warzyw jest jedynym sektorem, w przypadku którego uregulowania wspólnej organizacji rynków rolnych przewidują możliwość udzielania pomocy finansowej organizacjom producentów. Zamierzamy w najbliższym czasie sfinalizować prace nad dokumentem „Strategia krajowa dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2017-2021”. Dokument ten będzie obejmował katalog działań, które – korzystając z pomocy UE – będą mogły realizować organizacje producentów owoców i warzyw w ramach ich programów operacyjnych wdrażanych począwszy od 2017 roku.

Finalizujemy również prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków wstępnego uznawania grup producentów owoców i warzyw, uznawania organizacji producentów owoców i warzyw oraz warunków i wymagań, jakie powinny spełniać plany dochodzenia do uznania. Zmiana przepisów będzie polegać na ich uzupełnieniu o określenie warunków uznawania zrzeszeń organizacji producentów. Rozwiązanie to umożliwi tworzenie się zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw. Przyczyni się to do pogłębienia koncentracji podaży tych produktów, a w rezultacie do większej stabilizacji cen produktów na tym rynku.

Kolejnym ważnym działaniem jest podjęcie prac

nad projektem ustawy o zapobieganiu nieuczciwym praktykom rynkowym stosowanym wobec dostawców produktów spożywczych i rolnych przez przedsiębiorców zajmujących się obrotem tymi produktami. Projektowana ustawa zmierza do wyeliminowania z łańcucha dostaw żywności stosowania nieuczciwych praktyk handlowych na wszystkich jego etapach. Prawidłowe relacje między dostawcami a odbiorcami produktów rolnych i spożywczych stanowią podstawę dla rozwoju branży rolno-spożywczej.

Działania z zakresu finansowania rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych w 2016 roku są związane z przygotowaniem optymalnego projektu budżetu na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne na 2017 rok. Obecnie trwają prace nad wprowadzeniem zmian w realizacji dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych, zmian w finansowaniu realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego scaleń gruntów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz zmian w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa. Chcemy również usprawnić proces umarzania wierzytelności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto pracujemy nad wprowadzeniem możliwości umorzenia w całości lub w części spłaty pozostałych do zapłacenia opłat należnych od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015. W tym celu procedowany jest projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu pomocy producentom mleka w celu jego notyfikacji w Komisji Europejskiej.

Jeszcze w 2016 roku usprawnione zostaną systemy monitorująco-informacyjne dotyczące m. in.: pomocy publicznej udzielanej w sektorze rolnictwa oraz rybołówstwa, w tym rejestracji beneficjentów, zasad szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych przez komisje powołane przez wojewodów, ustalania suszy rolniczej.

Na koniec chciałbym Państwa poinformować, że w bieżącej i przyszłej pracy resortu wykorzystywane są postulaty i wnioski, które zostały przedłożone do ministerstwa przez organizacje rolnicze, związki branżowe, związki zawodowe i stowarzyszenia działające na obszarach wiejskich. Wspomagają one wyznaczanie kierunków działań związanych z poprawą konkurencyjności naszego rolnictwa i odzyskiwania stabilności na rynkach rolnych.

Przekazując kolejne wydanie Biuletynu Informacyjnego wszystkim Czytelnikom składam serdeczne życzenia z nadzieją, że czas Świąt Wielkiej Nocy przyniesie spokój i pozwoli z optymizmem spojrzeć na przygotowywane przez nas zmiany.

Prosto z gabinetu

Ochrona polskiej ziemi

Projektowane zmiany w ustawie o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zmierzają do wzmocnienia ochrony ziemi rolniczej w Polsce przed jej spekulacyjnym wykupywaniem. Na 5 lat od wejścia w życie ustawy sprzedaż nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa będzie wstrzymana. Wyjątkami będzie m.in. sprzedaż małych nieruchomości rolnych do 1 ha oraz nierucho-

ności przeznaczonych na cele inwestycyjne. Podstawową formą gospodarowania ziemią Zasobu będzie dzierżawa. Nabywcami nieruchomości rolnych będą mogli być wyłącznie rolnicy indywidualni. Wyjątkami będą osoby bliskie zbywcy, jednostki samorządu terytorialnego oraz Skarb Państwa, a za zgodą Prezesa ANR, także inne podmioty. Łączna powierzchnia nieruchomości rolnych nabytych kiedykolwiek z Zasobu nie będzie mogła przekroczyć 300 ha.

Rada Dialogu Społecznego

Widząc konieczność wzmocnienia głosu społeczeństwa w ważnych dla obywateli sprawach rolnictwa i obszarów wiejskich oraz aktywnego prowadzenia dialogu społecznego, minister Krzysztof Jurgiel postanowił powołać Radę Dialogu Społecznego w Rolnictwie, jako organu opiniotwórczo-doradczego ministra. Głównym celem Rady jest stworzenie platformy do prowadzenia dialogu społeczne-

go uwzględniającego specyfikę funkcjonowania partnerów społecznych i gospodarczych w rolnictwie i na obszarach wiejskich, rozpatrywania problemów związanych z funkcjonowaniem rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wypracowywania wspólnych rozwiązań. W skład Rady będą wchodzić przedstawiciele ogólnopolskich branżowych organizacji rolno-spożywczych, związków i organizacji rolników indywidualnych o zasięgu ogólnokrajowym oraz KRIR, które dobrowolnie zadeklarują uczestnictwo w Radzie.

Doradztwo rolnicze

Prowadzone są prace legislacyjne w celu nowelizacji ustawy z 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego oraz ustawy z 2015 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020. Przyjęto dwa etapy prac. Pierwszy dotyczy zmiany w ustawie o jednostkach doradztwa rolniczego w celu przeniesienia podległości ODRów

pod MRiRW. W drugim, m.in. poprzez prace zespołu ds. funkcjonowania systemu doradztwa rolniczego w ramach WPR 2014-2020, przygotowane zostaną kolejne zmiany w obu ustawach. Dodatkowo zostanie wzmocniony system informacyjny „Nauka-praktyka rolnicza”, system doskonalenia doradców, a także opracowana analiza potrzeb szkoleniowych doradców i sporządzone jednolite standardy świadczenia usług doradczych.

Propozycja przejęcia szkół rolniczych

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do samorządów powiatowych z propozycją przejęcia prowadzenia szkół rolniczych. Inicjatywa stanowi kontynuację procesu przejmowania szkół, które zachowały tzw. „czystość kształcenia rolniczego”.

Inicjatywa ma na celu wspomaganie szkół rolniczych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w przygotowaniu

kadr na potrzeby sektora rolno-spożywczego, a także włączenie ich w istniejący system wiedzy rolniczej, który współtworzą już szkoły resortowe. System, dzięki współpracy resortowych szkół z instytutami badawczymi, uczelniami, ODR-ami, Krajowym Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, a także innymi podmiotami pracującymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, jest formą zintegrowanej edukacji i wdrażania nowoczesnej wiedzy oraz innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie.

Spółdzielnie rolników

Trwają prace nad projektem ustawy o spółdzielniach rolników. Celem jest ułatwienie i przyspieszenie przekształcenia istniejących struktur, a szczególnie tworzenia nowych spółdzielni rolników. Będą to spółdzielcze organizacje producencko-handlowe gwarantujące oddolny charakter inicjatywy, rzeczywistą kontrolę producentów rolnych oraz działanie w ich interesie. Proponowane rozwiązania przyczynia się do częściowego wyeliminowania pośredników, poprawy

efektywności gospodarowania, wspólnego, racjonalnego ekonomicznego wykorzystania zasobów członków spółdzielni. Działalność poprzez spółdzielnie rolników w układzie zhierarchizowanym: małe jednostki spółdzielcze, poprzez spółdzielnie o zasięgu powiatowym i wojewódzkim, aż do szczebla sieci rolniczej spółdzielczości zagwarantuje spółdzielczą formę współdziałania, funkcjonowanie rynkowe dla producentów rolnych i ożywienie lokalnych produkcji a szczególnie przetwórstwa rolnego.

Ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników

W związku z trudnościami w rozwoju produkcji i sprzedaży przez rolników konsumentom końcowym żywności uzyskanej w całości lub części z surowców pochodzących z gospodarstw oraz brakiem dotychczasowych skutecznych rozwiązań legislacyjnych opracowano projekt ustawy o zmianie

niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników. Celem projektowanej ustawy jest skrócenie długich łańcuchów dostaw, dywersyfikacja i zwiększenie dochodu rolniczego oraz przekazanie inspekcjom podległym Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi kompetencji nadzoru nad tą działalnością tj. zakładami handlu detalicznego prowadzonymi przez rolników.

Obowiązkowe ubezpieczenia rolnicze

Przygotowany w MRiRW projekt ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ma na celu upowszechnienie sprzedaży pakietów takich ubezpieczeń przy określeniu stawek taryfowych nie przekraczających 9%, z możliwością ich zwiększenia dla upraw na użytkach rolnych klasy V do 12% i klasy VI klasie do 15%. Zachowa-

wana zostanie możliwość wyboru ryzyk do ubezpieczenia, przy czym zakłady ubezpieczeń będą konstruować wysokość stawek taryfowych w sposób zapewniający nie przekroczenie łącznych stawek taryfowych dla danej uprawy w wysokości 9% z możliwością ich zwiększania w zależności od klasy gleby odpowiednio do: 12% i 15%. Dopłata z budżetu państwa do składek ubezpieczenia będzie wynosiła 65%.

Odstzał sanitarny dzików

25 lutego br. weszło w życie rozporządzenie w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229). Nakazuje ono odstrzał sanitarny dzików do osiągnięcia gęstości populacji dzika na poziomie co najwyżej 0,5 osobnika/km² na obszarach określonych w załączniku, z wyłączeniem parków narodowych i rezerwatów przyrody. Rozporządzenie będzie wykonywane przez

właściwych miejscowo powiatowych lekarzy weterynarii, a ostrzału będą dokonywali myśliwi, po zawarciu umów między powiatowymi lekarzami weterynarii oraz zarządcami i dzierżawcami obwodów łowieckich. Odstzał sanitarny nie jest jedną z form polowania i tusze dzików pozyskanych w drodze odstrzału sanitarnego nie mogą być wprowadzane na rynek, nie będą trafiać do obiegu handlowego jako żywność. Mogą być przeznaczane na użytek własny lub zostaną zutylizowane.

Konsolidacja agencji płatniczych

Opracowano i przyjęto ramowy zakres prac w celu połączenia Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Agencji Rynku Rolnego. Ze względu na złożoność problematyki, szczególnie w kwestii zachowania ciągłości działania obsługiwanych mechanizmów wsparcia, prace będą prowadzone

selektywnie i w etapach. Utworzenie jednej agencji płatniczej do realizacji WPR jest zgodne z treścią Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 i przyczyni się do poprawy efektywności wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich, poprawy jakości i skuteczności obsługi beneficjentów, racjonalnego wykorzystania zasobów kadrowych i materialnych i obniżenia kosztów funkcjonowania.

100 dni na plus

Podczas specjalnie zorganizowanej 26 lutego br. konferencji prasowej minister Krzysztof Jurgiel przedstawił działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w okresie 100 dni od expose premier Beaty Szydło. Minister omówił prace podjęte w celu realizacji zapowiedzi przedstawionych w exposé. Nakreślił propozycje zmian w zakresie obrotu ziemią, zapowiedział powrót do polityki zrównoważonego rozwoju, która zostanie określona w przygotowywanym obecnie w ministerstwie „Pakcie dla obszarów wiejskich”. Mówił o koncepcji reformy instytucjonalnej bezpieczeństwa żywności, a także o finansowaniu wsparcia rolnictwa oraz prowadzonych pracach legislacyjnych. Poniżej przedstawiamy informacje dotyczące zagadnień prezentowanych przez ministra.

PROJEKT USTAWY O WSTRZYMANIU SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI ZASOBU WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA ORAZ O ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW

Przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 23 lutego 2016 r. projekt ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw zmierza do wzmocnienia ochrony ziemi rolniczej w Polsce przed jej spekulacyjnym nabywaniem przez osoby, które nie gwarantują zgodnego z interesem społecznym wykorzystania nabytej ziemi na cele rolnicze. Obowiązujące obecnie w tej materii przepisy prawne w niewystarczający sposób przeciwdziałają spekulacyjnemu nabywaniu nieruchomości rolnych.

Dla realizacji tego celu niezbędne jest wstrzymanie sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład Zasobu

Własności Rolnej Skarbu Państwa w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Powyższe rozwiązanie spełnia postulaty zgłaszane przez rolników, którzy chcą mieć równe szanse w dostępie do państwowej ziemi rolnej w Polsce, a w skutek ustawicznego wzrostu cen nieruchomości rolnych nie mają obecnie wystarczających środków na ich zakup. Z tego względu podstawowym sposobem zagospodarowania nieruchomości Zasobu powinny być korzystne dla rolników trwałe dzierżawy. Zgodnie z projektem wstrzymanie sprzedaży nieruchomości Zasobu nie będzie dotyczyć:

- nieruchomości i ich części przeznaczonych na inne cele niż rolne, w szczególności na inwestycje transportowe, budownictwo mieszkaniowe, obiekty sportowo-rekreacyjne lub
- nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych, lub

- domów, lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży wraz z niezbędnymi gruntami oraz ogródków przydomowych,
- nieruchomości rolnych o powierzchni do 1 ha.

Należy ponadto wskazać, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wniosek Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych będzie mógł wyrazić zgodę na sprzedaż innych nieruchomości niż wymienione wyżej, jeśli będą za tym przemawiać względy społeczno-gospodarcze (np. wtedy gdy izba rolnicza albo inne organizacje rolnicze wystąpią o przeprowadzenie przetargu ograniczonego na sprzedaż na rzecz rolników indywidualnych).

Nowa ustawa o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu państwa ma zapobiec spekulacyjnemu nabywaniu nieruchomości

Przeciwdziałaniu spekulacyjnemu nabywaniu nieruchomości rolnych i zagwarantowaniu ich wykorzystania na cele rolnicze służyć mają zawarte w projekcie ustawy propozycje zmian w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. z 2012 r. poz. 803) oraz ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 1014).

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W USTAWIE O KSZTAŁTOWANIU USTROJU ROLNEGO

Nabywcami nieruchomości rolnych będą mogli być co do zasady tylko rolnicy indywidualni (tj. rolnicy posiadający kwalifikacje rolnicze, prowadzący osobiście co najmniej przez 5 lat gospodarstwo rolne o powierzchni nie przekraczającej 300 ha użytków rolnych i zamieszkujący w tym gospodarstwie, a także podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie w przypadku jeżeli powierzchnia gospodarstwa

przekracza 20 ha użytków rolnych). Te wymogi ustawowe nie będą dotyczyć osób bliskich zbywcy (tj. zstępnych, wstępnych, rodzeństwa, dzieci rodzeństwa, małżonka, osób przysposabiających i przysposobionych), jednostek samorządu terytorialnego oraz Skarbu Państwa. Rolnik indywidualny będzie mógł nadal przenieść własność nieruchomości rolnej w drodze umowy darowizny, dożywocia czy też sprzedaży. Nieruchomości rolne będą mogły być nabywane także w drodze dziedziczenia, zapisu windykacyjnego oraz orzeczenia sądu lub organu egzekucyjnego wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. Za zgodą Prezesa Agencji, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej, od której odwołanie przysługiwać będzie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nieruchomości rolne będą mogły nabyć także inne podmioty dające gwarancję należytego prowadzenia działalności rolniczej, oraz jeśli w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Zgodę na nabycie będzie mogła uzyskać również osoba fizyczna zamierzająca utworzyć gospodarstwo rodzinne, jeśli posiada kwalifikacje rolnicze, daje rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej i co ważne zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego.

W przypadku niewyrażenia zgody na nabycie nieruchomości, Agencja na wniosek zbywcy będzie obowiązana do nabycia tej nieruchomości za zapłatą ceny rynkowej.

Aby wyeliminować możliwości spekulacyjnego zakupu ziemi rolnej przez osoby, których zasadnicza aktywność życiowa i zawodowa ma miejsce poza rolnictwem, a zakup ziemi traktują oni jako formę lokaty kapitału, niezbędne jest wprowadzenie zakazu zbycia lub oddania nieruchomości rolnej w posiadanie inemu podmiotowi bez zgody sądu przez okres 10 lat od dnia jej nabycia. Powyższe regulacje nie będą dotyczyć Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.

W celu zapewnienia powiększania i tworzenia gospodarstw rodzinnych, a także przeciwdziałania spekulacyjnemu wykupowi nieruchomości rolnych zamierza się utrzymać dotychczas obowiązujące prawo pierwokupu Agencji oraz prawo nabycia gruntów rolnych, w przypadku przeniesienia własności w innej formie niż sprzedaż. Prawo pierwokupu będzie przysługiwało także

dzierżawcy będącemu rolnikiem indywidualnym. Uprawnienia do prawa pierwokupu i nabycia w określonych w ustawie przypadkach nie będą przysługiwać, a w szczególności jeżeli nabywcą będzie osoba bliska zbywcy.

Nowym rozwiązaniem jest przyznanie Agencji prawa pierwokupu akcji lub udziałów w spółkach prawa handlowego będących właścicielami nieruchomości rolnych. Ponadto w przypadku zmiany współnika lub przystąpienia nowe-

podarzy gruntów Zasobu na powiększanie i tworzenie gospodarstw rodzinnych.

Warunkiem nabycia nieruchomości z Zasobu jest aby suma powierzchni gruntów nabywanych wraz z gruntami nabytymi wcześniej z Zasobu, oraz z gruntami stanowiącymi już własność nabywcy nie przekroczyła 300 ha użytków rolnych. Ponadto zmniejszono limit nabywanych gruntów Zasobu z 500 ha do 300 ha użytków rolnych. Powyższe regulacje mają zapewnić zwiększenie

Projekt ustawy zakłada zniesienie pierwszeństwa w nabyciu gruntów Zasobu przysługującego byłym właścicielom nieruchomości i ich spadkobiercom. Osoby te w praktyce często nabywały nieruchomości w powyższym trybie po cenie oszacowania, po czym zbywały je na rzecz innych podmiotów za dużo wyższą cenę, obciążając je niejednokrotnie zawyżoną hipoteką, co uniemożliwia Agencji skorzystanie z prawa pierwokupu. W rezultacie rolnicy indywidualni nie mają możliwości powiększania swoich gospodarstw rodzinnych.

Wszystkie nieruchomości rolne w pierwszej kolejności zbywane będą w drodze przetargów ograniczonych. Zasadnym jest także umożliwie-

Nabywcami nieruchomości rolnych będą mogli być co do zasady tylko rolnicy indywidualni

go współnika do handlowej spółki osobowej, która jest właścicielem nieruchomości rolnej, Agencja działająca na rzecz Skarbu Państwa, będzie mogła złożyć oświadczenie o nabyciu tej nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej. Proponowane przepisy mają na celu zapobieżenie faktycznemu przejmowaniu nieruchomości rolnych przez osoby, które nie są rolnikami a stały się współnikami w spółkach osobowych, bądź stały się akcjonariuszami lub udziałowcami w spółkach prawa handlowego będących właścicielami nieruchomości rolnych i faktycznie władają tymi nieruchomościami poprzez „kontrolowanie” tych spółek.

Nieruchomości rolne Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w pierwszej kolejności będą wydzierżawiane albo sprzedawane na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W USTAWIE Z DNIA 19 PAŹDZIERNIKA 1991 R. O GOSPODAROWANIU NIERUCHOMOŚCIAMI ROLNYMI SKARBU PAŃSTWA

Nieruchomości rolne Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w pierwszej kolejności będą wydzierżawiane albo sprzedawane na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych. Powyższa regulacja spełnia postulat zgłaszane podczas protestów rolników oraz przez organizacje rolnicze i jednostki samorządu terytorialnego.

nie udziału w tych przetargach osobom poniżej 40 roku życia, które nie są rolnikami indywidualnymi, gdyż nie spełniają tylko wymogu 5-letniego okresu osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego, a którym umożliwi to utworzenie gospodarstwa rodzinnego.

Projekt ustawy zakłada wykluczenie z udziału we wszystkich rodzajach przetargów osób, które mają zaległości finansowe wobec wskazanych jednostek sektora finansów publicznych albo nie opuściły gruntów Zasobu mimo wezwania Agencji.

Każdy nabywca nieruchomości Zasobu przed zawarciem umowy sprzedaży składać będzie pod odpowiedzialnością karną oświadczenie o pochodzeniu środków finansowych na ten cel oraz, że nie zawarł umowy przedwstępnej na zbycie tej nieruchomości. Regulacja ta ma na celu uniemożliwienie nabywania nieruchomości przez osoby, które w istocie nabywają grunty Zasobu na rzecz innych osób za ich pieniądze, co zapewni, że nieruchomości zbywane będą na rzecz osób, które rzeczywiście zainteresowane są prowadzeniem gospodarstwa rodzinnego.

Nieruchomości rolne nabyte z Zasobu nie będą mogły być zbyte bez zgody Agencji w okresie 10 lat od dnia ich nabycia, a nabywca będzie musiał przez ten okres prowadzić na nich osobiście działalność rolniczą. Zgody Agencji wymagać będzie również obciążenie tych nieruchomości hipoteką.

Przewidziano także zmiany w Kodeksie cywilnym, które przewidują m.in. wprowadzenie zasady, zgodnie z którą nieruchomość rolną poprzez zasiedzenie nabyć może jedynie rolnik indywidualny, jeżeli nabywana nieruchomość wraz z nieruchomościami rolnymi stanowiącymi jego własność nie przekroczy 300 ha użytków rolnych.

Pozostałe zmiany w zakresie innych ustaw wymienionych w projekcie mają charakter pomocniczy w stosunku do wcześniej omówionych zmian. Nowelizacja ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2013 r. poz. 707, z późn. zm.) umożliwi Agencji realizację prawa pierwokupu poprzez wykluczenie wcześniejszego obciążenia danej nieruchomości nadmiernymi hipotekami, które nie mają pokrycia w wartości rynkowej nieruchomości. Z kolei nowelizacja ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2015 r. poz. 520, z późn. zm.) ma umożliwić Agencji uzyskanie niezbędnych przy wykonywaniu jej zadań informacji.

Przyjęcie zmian legislacyjnych zawartych w projekcie prowadzić będzie do rzeczywistego, a nie jedynie deklaracyjnego oparcia ustroju rolnego w Polsce na gospodarstwach rodzinnych, będzie to więc wypełnienie normy art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym podstawą ustroju rolnego w Polsce są gospodarstwa rodzinne.

POWRÓT DO POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PAKT DLA OBSZARÓW WIEJSKICH

W MRiRW jest przygotowywany dokument pt. „Pakt dla obszarów wiejskich”, który został zapowiedziany w Pro-

gramie Działań MRiRW na lata 2015-2019. Prace nad tym dokumentem rozpoczęły się z początkiem 2016 r. i zakłada się, że potrwać do końca roku. Podstawową funkcją ww. dokumentu będzie uporządkowanie i opisanie zadań do realizacji na rzecz obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego w perspektywie do 2020 roku.

Przygotowywany w MRiRW „Pakt” jest spójny z koncepcją rozwoju kraju, opisaną w *Planie na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, w którym zostały wskazane m.in. potrzeby obszarów wiejskich oraz działania na rzecz silnego przemysłu rolno-spożywczego.

Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju zakłada model gospodarczy oparty na 5 filarach, określonych jako: reindustrializacja, rozwój innowacyjnych firm, kapitał dla rozwoju, ekspansja zagraniczna, rozwój społeczny i terytorialny. Szczególne znaczenie dla szerokokorozumianego rozwoju obszarów wiejskich ma

Niezwykle ważną kwestią, poruszaną w ramach szerokich konsultacji „Paktu...” jest rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich

piąty filar – *Rozwój społeczny i regionalny*, wskazujący m.in. na potrzebę rozwoju branży rolno-spożywczej i włączenia małych miast i obszarów wiejskich w procesy rozwojowe, co będzie realizowane m.in. poprzez przedsięwzięcia w ramach „Paktu dla obszarów wiejskich”.

Pakt będzie wynikiem wieloetapowego procesu, prowadzonego przez Ministra Rolnictwa. Proces ten zakłada pracę w ramach zespołu ds. przygotowania projektu Paktu, przy współpracy ekspertów zewnętrznych i wewnętrznych.

Dotychczas, w ramach szerokich konsultacji z udziałem samorządów województw, pozostałych resortów, instytucji naukowych, Izby Rolniczych oraz ekspertów z różnych dziedzin, zaproponowano szereg

różnorodnych przedsięwzięć do „Paktu” w perspektywie krótkookresowej. Wstępna analiza nadesłanych propozycji wykazuje, iż największa liczba przedsięwzięć dotyczy szeroko pojętej ochrony środowiska, modernizacji energetyki, w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki wodą na obszarach wiejskich. Ważną kwestią poruszaną w licznych propozycjach jest także rozwój przedsiębiorczości i stworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Nadesłane propozycje stanowią punkt wyjścia do dalszych prac, które będą prowadzone zarówno w ramach Zespołu eksperckiego przy MRiRW, jak i w samym resorcie rolnictwa.

W kolejnym kroku zostanie dokonana weryfikacja zgłoszonych przedsięwzięć, m.in. poprzez ocenę ich wykonalności w perspektywie krótko- bądź średniookresowej, ocenę skali, efektów i potrzebnych nakładów do uruchomienia danego przedsięwzięcia.

Projekt „Paktu dla obszarów wiejskich” na podstawie ww. założeń, składa się z części pierwszej: na lata 2016-2017 oraz części drugiej: na lata 2018-2022.

UBEZPIECZENIA ROLNICZE – OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA ROLNICZE

Opracowano projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o opłacie skarbowej (doraźna nowelizacja dotychczasowych unormowań – sprzedaż pakietów ubezpieczenia przy określeniu maksymalnych stawek taryfowych).

Projekt ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ma na celu upowszechnienie sprzedaży pakietów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich przy określeniu maksymalnych stawek taryfowych (9% z możliwością ich zwiększania dla roślin uprawianych na V klasie bonitacji do 12% i na VI klasie bonitacji do 15%). Zachowana zostanie

możliwość wyboru przez producenta rolnego wybranych ryzyk do ubezpieczenia, przy czym zakłady ubezpieczeń będą konstruować wysokość stawek taryfowych w sposób zapewniający nie przekroczenie łącznych stawek taryfowych dla danej uprawy w wysokości 9% z możliwością ich zwiększania dla roślin uprawianych na V klasie bonitacji do 12% i na VI klasie bonitacji do 15%. Dopłata z budżetu państwa do składek ubezpieczenia będzie w każdym przypadku wynosiła 65%.

■ Zespół ds. ubezpieczeń gospodarczych w rolnictwie

Aby przeciwdziałać niskiej efektywności dotychczasowych regulacji a także zaoferować nowe rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem, powołany zostanie Zespół ds. ubezpieczeń gospodarczych w rolnictwie, którego celem jest wypracowanie systemu zabezpieczenia przed skutkami ryzyka w rolnictwie (zabezpieczenia technicznego, organizacyjnego i finansowo-ubezpieczeniowego) na wszystkich etapach zarządzania ryzykiem tj. zapobiegania, zawierania i realizacji umowy ubezpieczeniowej, likwidacji finansowej, technicznej i organizacyjnej szkód, odtwarzania procesu produkcyjnego, więzi kooperacyjnych i majątku w rolnictwie, a także szans na dochodowe zbycie efektów gospodarowania w rolnictwie.

Zespół zobowiązany jest do przygotowania założeń systemu ubezpieczeń gospodarczych w rolnictwie z uwzględnieniem obecnych rozwiązań obowiązujących w Polsce i Unii Europejskiej wraz z koncepcją ich wdrożenia i funkcjonowania. Zakłada się, że wprowadzone w Polsce nowe rozwiązania uzupełnią dotychczasowy system o następujące elementy: możliwość tworzenia branżowych, samorządowych bądź terytorialnych funduszy wsparcia wzajemnego, w których rolnicy są udziałowcami i współdecydują o prowadzonej polityce ubezpieczeniowej przez te podmioty. Ma to na celu maksymalne zabezpieczenie gospodarstw rolnych przed ryzykami wynikającymi z klęsk i zdarzeń losowych oraz ochronę budżetu przed wydatkami odszkodowań. W dalszej kolejności

W projekcie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zachowana została możliwość wyboru przez producenta rolnego wybranych ryzyk do ubezpieczenia

mechanizm ten zabezpieczy także przed ryzykiem o charakterze gospodarczym.

Zespół w pracach uwzględni wynikające z Wspólnej Polityki Rolnej możliwości skorzystania z wsparcia dla rolników w zakresie pomocy w przywracaniu potencjału produkcji rolnej, który uległ zniszczeniu na skutek klęsk żywiołowych, zjawisk klimatycznych i katastrof.

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE – NIEPRAWIDŁOWOŚCI W ARiMR

Szczególną uwagę zwrócono na wnioski zleconego audytu w ARiMR dotyczącego działań i nadzoru nad systemami IT ARiMR i postępowań o udzielenie zamówień publicznych. System w ARiMR (głównie aplikacja SIA – dopłaty dla rolników) wskutek licznych zaniedbań nie funkcjonuje. Do 2015 r. łączny koszt umów aplikacyjnych tylko dla 6 głównych spółek wyniósł ok. 2,3 mld zł, z czego z „wolnej ręki” ok. 900 mln zł. Utrzymywano niekorzystny i sprzyjający zachowaniom korupcyjnym model realizacji umów utrzymaniowo-rozwojowych dla kluczowych systemów informatycznych Agencji, powodujący niezasadne, nadmierne wydatkowanie

Przeprowadzony audyt wykazał, że powodem komplikacji w wypłatach dopłat bezpośrednich jest niezrealizowana budowa nowego systemu informatycznego

środków finansowych. Na skutek działania poprzedniego kierownictwa od 31 grudnia 2015 r. Agencja nie miała zagwarantowanego wsparcia pogwarancyjnego na ponad 3000 urządzeń serwerowych i sieciowych.

Podjęto niezbędne działania dotyczące udrożnienia i naprawy systemu. Dokonano analizy i wdrożenia, ponieważ Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega potrzeby rolników związane z jak najszybszą realizacją wsparcia bezpośredniego.

W rezultacie działań podjętych przez ministra Krzysztofa Jurgiewicza środki na wypłatę zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2015 r. zostały zwiększone o ok. 1,4 mld zł. Pozwoliło to w okresie od 16 października do 30 listopada 2015 r. na wypłacenie 2,68 mld zł dla ok. 1,07 mln rolników (ok. 80% beneficjentów wsparcia bezpośredniego).

W wyniku podjętych działań naprawczych możliwe było rozpoczęcie wypłat płatności z dniem 1 grudnia 2015 r., pomimo wcześniejszych informacji o opóźnieniach we wdrażaniu systemu informatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Według stanu na dzień 25 lutego 2016 r. 60 proc. rolników (800 tys.) otrzymało płatności bezpośrednie na łączną kwotę ponad 6 mld zł.

Planowana realizacja w kolejnych miesiącach:

- marzec 2016 – ok. 3,5 mld zł dla ok 300 tys. rolników,
- kwiecień-czerwiec 2016 – ponad 3,9 mld zł dla pozostałych rolników (ok. 160 tys.).

ZWIĘKSZONE FINANSOWANIE NA WSPARCIE ROLNICTWA DO POZIOMU MINIMUM 3% PKB (POZIOM FINANSOWANIA Z 2005–2007)

Dzięki staraniom Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzyskano zwiększenie finansowania wsparcia rolnictwa poprzez:

Dzięki staraniom MRiRW uzyskano zwiększenie finansowania wsparcia rolnictwa

- zwiększenie o 60 mln zł kwoty wsparcia celem zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa;
- zwiększenie o 30 mln zł rezerwy celowej w ramach budżetu na 2016 r. celem przeznaczenia na melioracje w rolnictwie;

- zapewnienie finansowania dopłat do ubezpieczeń obowiązkowych w rolnictwie z 200 mln zł (2015 r.) do 1 600 mln zł (docelowo w 2020 r.);
- przeznaczenie 120 mln zł na zabezpieczenie wkładu własnego do programów związanych z kryzysem na rynkach rolnych (mleko i trzoda chlewna);
- zapewniono 80 mln zł na realizację ogółem 8 programów wieloletnich realizujących zadania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w tym 28 mln zł na 4 nowe programy wieloletnie (od stycznia 2016 roku).

■ Nowa, preferencyjna linia kredytowa

Preferencyjna linia kredytowa z dopłatami ze środków będących w dyspozycji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na finansowanie bieżącej działalności związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego w okresie oczekiwania na płatności bezpośrednie.

Oprocentowanie, maksymalnie sześciomiesięcznych kredytów obrotowych, finansowane będzie w całości przez ARiMR.

Producent rolny ponosić będzie koszty prowizji – 0,25 procent. Spłata kredytu udzielanego w kwotach należnych jednolitych płatności obszarowych za 2015 r., pomniejszonych o kwoty otrzymanych zaliczek, następować będzie z otrzymanych płatności bezpośrednich.

Kredyty będą udzielane w formule pomocy *de minimis* w rolnictwie.

REFORMA INSTYTUCJONALNA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

W MRiRW opracowana została koncepcja organizacji pracy nad reformą instytucjonalną na rzecz poprawy bezpieczeństwa żywności w Polsce.

Jest ona oparta na zintegrowanym podejściu „od pola do stołu” i powinna stanowić bazę wyjściową do przeprowadzenia reform w sferze instytucjonalnej. Polegać ona powinna na zintegrowaniu wszystkich procesów kontrolnych i monitorujących w całym łańcuchu żywnościowym. Konsekwencją takiego podejścia jest potrzeba skonsolidowania wszystkich instytucji zaangażowanych w nadzór nad tym łańcuchem.

Obecnie taki nadzór sprawują 3 inspekcje nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, a także w części swoich kompetencji Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzorowana przez

Ministra Zdrowia oraz Inspekcja Handlowa funkcjonująca w ramach struktury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W myśl opracowanej koncepcji planowane jest powołanie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności (PIBŻ) jako części administracji niezespólonej.

Z punktu widzenia obowiązków nałożonych na organy państwa, skonsolidowanie

inspekcji zapewni lepszą organizację pracy, optymalne wykorzystanie bazy laboratoryjnej, specjalistycznego sprzętu dotychczasowych inspekcji, a także ich zasobów kadrowych i majątkowych. Na skutek połączenia inspekcji zostaną także wyeliminowane przypadki dotyczące dublowania się lub nakładania kompetencji w niektórych obszarach objętych nadzorem, a jednocześnie nastąpi zintegrowanie procesów, które obecnie są rozczłonkowane i rozproszone w wielu instytucjach. Zintegrowana w nowej inspekcji kontrola szeroko rozumianego bezpieczeństwa i jakości produktów, które trafiają bezpośrednio do konsumenta zapewni pełniejszą ochronę zdrowia i lepiej zabezpieczy interesy konsumentów. Konsolidacja pozwoli na szybsze i kompleksowe przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorcy zapobiegając zwielokrotnianiu ich poprzez dotychczasowe, odrębne instytucje, co niejednokrotnie utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej.

Kluczowym jest, aby zintegrować wszystkie zadania związane z nadzorem w łańcuchu żywnościowym, a nie tylko te podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Bardzo ważne jest ustanowienie organów Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności na poziomie centralnym, wojewódzkim i powiatowym jako organów administracji niezespólonej. Za przyjęciem takiego zhierarchizowanego modelu organizacyjnego nowej inspekcji

Dzięki powołaniu nowej Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności zapewniona zostanie pełniejsza ochrona zdrowia konsumentów

przemawia charakter jej zadań, ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochronę zdrowia i życia konsumentów.

Skonsolidowanie wielu rozproszonych do tej pory procesów kontrolnych zapewni także optymalne wykorzystanie zasobów finansowych, administracyjnych i techniczno-laboratoryjnych.

Niezależnie od sposobu utworzenia PIBŻ, poprzez przejęcie istniejących instytucji lub utworzenie nowej inspekcji, proponuje się powołanie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zespołu do spraw reformy instytucjonalnej na rzecz poprawy bezpieczeństwa żywności w Polsce. Zapewni to ciągłość działań konsolidowanych inspekcji przed formalnym powołaniem instytucji

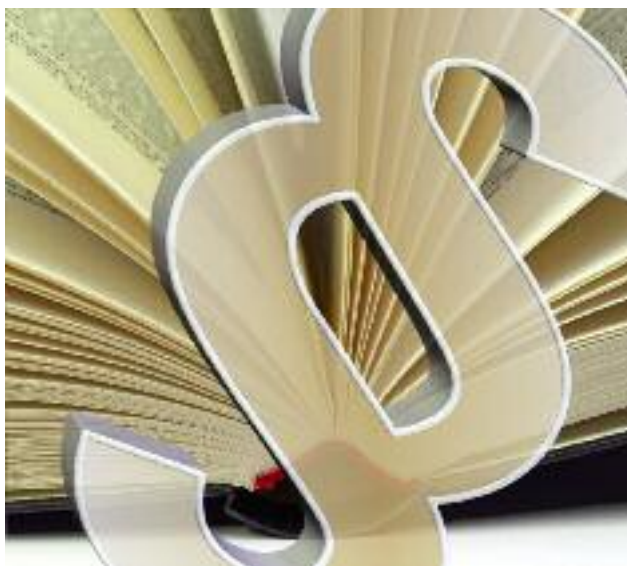
W myśl przyjętej koncepcji odrębność prawna, instytucjonalna i organizacyjna PIBŻ w pełni zagwarantuje jej niezależność operacyjną w stosunku do innych centralnych instytucji państwowych.

Przewiduje się, że nowa inspekcja zacznie funkcjonować od 1 stycznia 2017 r.

DZIAŁANIA LEGISLACYJNE

Aktualnie toczą się w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prace, na różnym etapie procedury legislacyjnej, nad:

- 14 projektami ustaw (7 projektów zostało ujętych w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów);
- 1 projektem założeń do projektu ustawy (został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów);

W MRiRW prowadzone są intensywne prace legislacyjne

- 5 projektami rozporządzeń Rady Ministrów (3 projekty zostały ujęte w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów);

- 50 projektami rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (zostały ujęte w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

Od 16 listopada 2015 r. do 24 lutego 2016 r. Rada Ministrów przyjęła 4 uchwały Rady Ministrów oraz 5 rozporządzeń Rady Ministrów, opracowanych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ponadto, w tym czasie, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisał 32 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

PROGRAM „RODZINA 500 PLUS”

Program „Rodzina 500 plus” ruszy w całej Polsce 1 kwietnia tego roku, a od przyszłego roku ogólna kwota wsparcia z tego programu wyniesie 23 mld zł, z czego 11 mld zł jest adresowane do rodzin zamieszkujących obszary wiejskie.

11 mld zł w ramach z Programu „Rodzina 500 plus” trafi do rodzin z obszarów wiejskich

Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie wszystkich polskich rodzin, w tym również rodzin z obszarów wiejskich. Świadczenie wychowawcze otrzymają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Każda rodzina z minimum dwójkiem niepełnoletnich dzieci będzie mogła otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzyma rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko. To nawet 6000 zł netto rocznego wsparcia dla dziecka. Programem objętych zostanie 2,7 mln rodzin wychowujących 3,7 mln dzieci.

Świadczenie będzie realizowane w gminach. Jeśli wniosek zostanie złożony w ciągu pierwszych 3 miesięcy, rodzice dostaną wyrównanie wstecz od 1 kwietnia – pozwoli to uniknąć kolejek i zapewni płynność wypłat. Do programu będzie można dołączyć w dowolnym momencie.

W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym.

Przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2014 r. wyniósł 2506 zł, tj. 208,83 zł miesięcznie.

Zasady określające sposób ustalania dochodu rodziny uzyskiwanego z gospodarstwa rolnego ujęte są w art. 7 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz dochody pozarolnicze, dochody te sumuje się.

Wniosek i załączniki do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego mogą być składane również drogą elektroniczną, przede wszystkim za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny, ale także banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną, w tym banków spółdzielczych.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie internetowej mrpips.gov.pl oraz minrol.gov.pl

Zdjęcia: fotolia, © Pantherstock/ Photogenica, archiwum MRiRW

Polska wieś w planie Morawieckiego

W dniu 16 lutego br. na posiedzeniu Rady Ministrów została podjęta „Uchwała w sprawie przyjęcia Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Dokument ten został opracowany w Ministerstwie Rozwoju przy współpracy z innymi resortami, w tym MRiRW. Wicepremier Mateusz Morawiecki podkreślił na konferencji prasowej, że „polska gospodarka potrzebuje odpowiedzialnego rozwoju. Odpowiedzialny rozwój, który jest hasłem przewodnim naszego planu, to rozwój oparty o solidne fundamenty ekonomiczne. To także wielowymiarowa solidarność społeczna – między pokoleniami teraźniejszymi i przyszłymi, między poszczególnymi regionami, miastami i obszarami wiejskimi czy między pracodawcami a pracownikami – której źródłem jest troska o dobro wspólne”. MRiRW szcze-

gólnie zabiegało o to, by w Planie na rzecz odpowiedzialnego rozwoju zostały wskazane potrzeby rozwojowe obszarów wiejskich oraz działania na rzecz silnego przemysłu rolno-spożywczego. W efekcie tych starań dokument mówi o budowie modelu gospodarczego opartego na 5 filarach, określonych jako: reindustrializacja, rozwój innowacyjnych firm, kapitał dla rozwoju, ekspansja zagraniczna, rozwój społeczny i terytorialny.

W każdym z pięciu filarów rząd proponuje konkretne rozwiązania, wśród których znajdują się działania dotyczące rozwoju branży rolno-spożywczej i włączenia małych miast i obszarów wiejskich w procesy rozwojowe. Szczególne znaczenie dla szerokorozumianego rozwoju obszarów wiejskich ma piaty filar *Rozwój społeczny i regionalny* wskazujący m.in. na potrzebę przy-

gotowania *Paktu dla obszarów wiejskich*.

Nakreślone kierunki działań zostały poparte wnioskami z diagnozy, w której wskazuje się m.in. na duże zróżnicowanie w zamożności Polaków (dochód na osobę w pracowniczym gospodarstwie domowym jest wciąż o 28% wyższy niż w rolniczym, a 2/3 Polaków zarabia poniżej średniej krajowej), wzrost różnic międzyregionalnych i na linii duże aglomeracje – reszta kraju oraz różnice w poziomie dostępu do podstawowych dóbr i usług na obszarach wiejskich i miejskich. Zróżnicowany udział w rozwoju gospodarczym kraju i korzyściach z tego płynących, jak również małe wykorzystanie krajowego kapitału planuje się zmienić poprzez pełne wykorzystanie własnego potencjału rozwojowego kraju i włączenie mniejszych miast i ob-

szarów wiejskich w procesy rozwojowe, tak żeby w efekcie zbudować silną gospodarkę we wszystkich regionach. Jest to nowe podejście w polityce regionalnej, uwzględniające w znacznym stopniu kwestie włączenia społeczno-gospodarczego. Pozwoli to na włączenie małych miast, obszarów wiejskich i rodzinnych gospodarstw rolnych w procesy rozwojowe – koncepcję postulowaną przez MRiRW.

Zaprojektowane działania na rzecz *Planu odpowiedzialnego rozwoju* obejmują m. in.:

- rozwój lokalnych rynków, w tym rolno-spożywczych (np. lokalne przetwórstwo, sprzedaż bezpośrednia);
- wsparcie przedsiębiorczości i mobilności zawodowej na obszarach wiejskich z wykorzystaniem potencjałów lokalnych i subregionalnych gospodarek;
- zwiększenie zatrudnienia – dostępność komunikacyjna obszarów wiejskich, zatrudnienie w elastycz-

nym czasie pracy, praca na odległość;

- wsparcie na rzecz utrzymania i rozwoju żywnościowych, wielofunkcyjnych rodzinnych gospodarstw rolnych;
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- programy ożywienia małych miast (wzmocnienie funkcji gospodarczych, społecznych i kulturalnych);
- wsparcie konkurencyjności równoważonego sektora produkcji rolnej zapewniającego bezpieczeństwo żywnościowe;
- włączenie rodzinnych gospodarstw rolnych w opłacalny proces produkcji żywności o najwyższej jakości, w szczególności opartej o tradycyjny sposób produkcji i wolnych od GMO produktów.

Działania te będą realizowane z wykorzystaniem dostępnych środków finansowych oraz niezbędnych zmian instytucjonalnych i organizacyjnych. To wielopłaszczyznowe po-

dejście pozwoli zbudować zróżnicowaną, dochodową gospodarkę wiejską i będzie skutecznie przeciwdziałać ubóstwu oraz wykluczeniom, jak również pozwoli właściwie zarządzać środowiskiem przyrodniczym i dziedzictwem kulturowym obszarów wiejskich.

W MRiRW trwają już prace nad dokumentem programowym *Pakt dla obszarów wiejskich*, który ma integrować działania wielu podmiotów, administracji rządowej, samorządowej, organizacji pozarządowych, w tym także samorządu rolniczego w realizacji wspólnego celu, jakim jest szeroko rozumiany rozwój obszarów wiejskich. Zgodnie z założeniami MRiRW, a także ustaleniami z Ministerstwem Rozwoju, *Pakt dla obszarów wiejskich* posłuży m.in. do większego niż dotychczas wykorzystania instrumentów Polityki Spójności na rzecz wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Uproszczenia w systemach płatności

15 marca 2016 r. rozpoczął się w biurach powiatowych ARiMR drugi nabór wniosków o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej i ekologicznej. W ramach *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego* oraz *działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020* wprowadzono zmiany mające na celu uproszczenie systemu płatności, uwzględniające doświadczenia nabyte w pierwszym roku realizacji działań.

Zmiany uwzględniają również otrzymane z Komisji Europejskiej wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów unijnych dotyczących powtarzalności uchybień.

Istotną kwestią jest wynegocjowana z Komisją Europejską przez Polskę możliwość odstąpienia państwa członkowskiego od obowiązku informacyjnego dla działań obszarowych PROW 2014-2020, w tym dla płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych i ekologicznych. Zgodnie ze zmianą proponowaną w tym zakresie przez Komisję Europejską kraje członkowskie same będą podejmowały decyzję o wdrożeniu tego obowiązku. W celu uproszczenia systemu płatności i zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, Polska nie wprowadzi obowiązku informacyjnego dla ww. działań.

■ Zmiany proponowane od 2016 r. w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020

Zmiany dotyczą:

- wprowadzenia możliwości zmiany deklaracji uprawianej rośliny we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej na inną roślinę w ramach tego wariantu/pakietu po terminie jego składa-

nia w przypadku Pakietu 1. *Rolnictwo zrównoważone*, wariantu 2.1. *Międzyplony* i Pakietu 6. *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie*, ale do momentu poinformowania rolnika przez ARiMR o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach w tym wniosku;

- braku sankcji w ramach Pakietu 1. *Rolnictwo zrównoważone*, w przypadku zmniejszenia obszaru gruntów ornych, zadeklarowanych w pierwszym wniosku o płatność rolno-środowiskowo-klimatyczną, na których realizowane było zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, a do których rolnik nie wnioskował o płatność;

- wprowadzenia możliwości naprzemiennego użytkowania siedliska w ramach wariantów Pakietu 4. *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* i Pakietu 5. *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* w przypadku wariantów, w których dotychczas nie było takiej możliwości;

- wprowadzenia obowiązku przekazywania przez rolnika lub zarządcę do ARiMR kopii pierwszej strony dokumentacji przyrodniczej;

- wprowadzenia wymogu usunięcia z działki skoszonej biomasy

w przypadku Pakietu 1. *Rolnictwo zrównoważone*, Pakietu 3. *Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych* oraz wariantu 2.2. *Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%*.

■ Zmiany proponowane od 2016 r. w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020

Zmiany dotyczą m. in.:

- zniesienia obowiązku prowadzenia na formularzu ARiMR rejestru działalności ekologicznej;

- wprowadzenia możliwości deklarowania we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej grupy upraw (z wyjątkami), w przypadku zobowiązania ekologicznego na gruntach ornych. Oznacza to, że we wniosku rolnik będzie deklarował powierzchnię danej działki rolnej wskazując, że realizuje na niej określony pakiet/wariant, bez określania jaka roślina jest uprawiana na tej działce. Jednakże w 2016 r. rolnik będzie miał jak dotychczas możliwość zadeklarowania uprawianej rośliny;

- wprowadzenia możliwości zmiany deklaracji uprawianej rośliny we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej po terminie składania wniosków, ale do momentu poinformowania rolnika przez ARiMR o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach w tym wniosku;

- wprowadzenia możliwości wykorzystania roślin bobowatych grubonasiennych i gorczyca białej w ramach upraw rolniczych – jako nawozu zielonego, ze stawką płatności jak dla upraw paszowych;

- rozszerzenia możliwości wykorzystania roślin bobowatych drobnonasiennych, traw ich mieszanek w ramach upraw paszowych – jako nawozu zielonego. Rośliny takie będą mogły być uprawiane na danym gruncie przez okres 2 lat, przy czym po pierwszym roku należy je skosić i usunąć biomasę.

Wszystkie uprawy z przeznaczeniem na zielony nawóz (tj. rośliny bobowate drobnonasienne i grubonasienne oraz gorczyca biała) nie będą mogły zajmować powierzchni większej niż 25% gruntów ornych objętych zobowiązaniem ekologicznym realizowanym na gruntach ornych;

- rozszerzenia listy roślin wspieranych w ramach działania.

■ Zmiany proponowane od 2016 r. w ramach Programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013

Z dniem 15 marca 2016 r. rozpoczyna się również kolejny nabór wniosków kontynuacyjnych o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach Programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013. Wprowadzane zmiany, podobnie jak w przypadku ww. działań PROW 2014-2020, mają na celu uproszczenie systemu płatności, uwzględniając doświadczenia nabyte w poprzednich latach realizacji programu oraz doświadczenia z pierwszego roku wdrażania działania Rolnictwo ekologiczne i Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020. Zmiany uwzględniają również otrzymane z Komisji Europejskiej wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów unijnych dotyczących powtarzalności uchybień.

Zmiany w ramach Programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 dotyczą m. in.:

Od 15 marca br. można składać w biurach powiatowych ARiMR wnioski o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej i ekologicznej

- zniesienia obowiązku prowadzenia na formularzu ARiMR rejestru działalności rolnośrodowiskowej w zakresie Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne;

- wprowadzenia możliwości deklarowania przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności w ramach Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne realizowanego na gruntach ornych – grupy upraw, tj. wariantu, a nie rośliny (z wyjątkami). Oznacza to, że we wniosku rolnik będzie deklarował powierzchnię danej działki rolnej poprzez wskazanie, że realizuje na niej określony wariant bez wskazywania, jaka roślina jest uprawiana na tej działce. Jednakże, w 2016 r. rolnik będzie miał możliwość zadeklarowania, jak do tychczas uprawianej rośliny;

- wprowadzenia możliwości zmiany deklaracji uprawianej rośliny we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej po terminie składania wniosków, ale do momentu poinformowania rolnika przez ARiMR o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach w tym wniosku w ramach Pakietu 1. Rol-

nictwo zrównoważone lub wariantu 6.1., 6.2. i 6.3. (w przypadku roślin uprawnych uprawianych na gruntach ornych) Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie lub Pakietu 8. Ochrona gleb i wód na innej roślinie;

- obniżenia sankcji za uchybienia stosowanych do płatności rolnośrodowiskowych dla zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2014 r.;

- umożliwienia pozostawienia w dwóch kolejnych latach innych powierzchni nieskoszonych w przypadku realizacji Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000;

- rozszerzenia listy gatunków roślin wspieranych w ramach wybranych wariantów Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

Płatności bezpośrednie w kampanii roku 2016

W roku 2016, podobnie jak w roku 2015, rolnicy będą mogli ubiegać się o przyznanie następujących rodzajów płatności:

- jednolita płatność obszarowa,
- płatność za zazielenienie,
- płatność dodatkowa,
- płatność dla młodych rolników,
- płatność do bydła,
- płatność do krów,
- płatność do owiec,
- płatność do kóz,
- płatność do roślin wysokobiałkowych,
- płatność do buraków cukrowych,
- płatność do ziemniaków skrobiowych,
- płatność do owoców miękkich,
- płatność do pomidorów,
- płatność do chmielu,
- płatność do lnu,
- płatność do konopi włóknistych,
- płatność niezwiązana do tytoniu,

przy czym rolnicy, którzy w 2015 r. przystąpili do systemu dla małych gospodarstw, otrzymają płatność w ramach tego systemu zastępującą wszystkie ww. rodzaje wsparcia. Wystąpienie z systemu dla małych gospodarstw ze skutkiem od 2016 r. jest możliwe w terminie do dnia 30 września br. Nie jest już natomiast możliwe przystąpienie do tego systemu.

Zasadniczo warunki przyznawania płatności nie ulegają zmianie. Obecnie w Sejmie trwają jednak prace nad zmianą ustawy o *płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego*¹. Projekt ten zakłada wprowadzenie wymogu posiadania tytułu prawnego do gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, do któ-

rych rolnik ubiega się o płatności. Ma to na celu wyeliminowanie nadużyć polegających na pobieraniu płatności na bezumownie użytkowane grunty Agencji Nieruchomości Rolnych. W związku z tym przewiduje się wprowadzenie zasady, że rolnik ubiegający się o płatności do gruntów Zasobu będzie składał, w ramach wniosku o przyznanie płatności, oświadczenie o posiadanym tytule prawnym do tych gruntów.

Jednocześnie w ramach zazielenienia wprowadza się możliwość dokonania modyfikacji do wniosku polegającej na zmianie uprawy. W przypadku bowiem zaistnienia uzasadnionych okoliczności, mogących wpłynąć na realizację przez rolników zobowiązań wynikających z zazielenienia, będą oni mogli dokonać zmian w deklaracji uprawy. Zmiany mogą być wprowadzane w trakcie trwania okresu wegetacyjnego i dotyczyć rodzaju uprawy bądź jej położenia. Niemniej jednak możliwość ta będzie miała zastosowanie pod warunkiem, że nie stawia beneficjenta w korzystniejszej sytuacji w stosunku do jego wniosku pierwotnego. W tym przypadku do zmiany wniosku rolnik będzie dołączał informację sporządzoną w formie pisemnej o okolicznościach uzasadniających dokonanie tej zmiany.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia, © Pantherstock / Photogenica

¹ Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o *płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego*, przewidujący wprowadzenie tej zmiany, znajduje się obecnie na etapie prac parlamentarnych (druk nr 274).

W roku 2016 warunki przyznawania płatności zasadniczo nie ulegają zmianie

Utrzymanie trwałych użytków zielonych w ramach zazielenienia

Zgodnie z przepisami unijnymi od 2015 r. w ramach systemu płatności bezpośrednich wprowadzone zostały wymogi zazielenienia obejmujące utrzymanie trwałych użytków zielonych (TUZ). Na wymóg ten składają się dwa elementy:

- w kraju – utrzymanie współczynnika TUZ na odpowiednim poziomie oraz
- w gospodarstwach rolnych – zakaz zaorywania i przekształcania TUZ cennych przyrodniczo wyznaczonych w ramach obszarów Natura 2000.

W celu zapobieżenia masowemu przekształcaniu TUZ w grunty orne został wprowadzony obowiązek utrzymania udziału TUZ w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju, który nie może się zmniejszyć o więcej niż 5% w stosunku do poziomu referencyjnego z 2015 r.¹ Jest to mechanizm analogiczny do wcześniej funkcjonującego w ramach zasady wzajemnej zgodności. W przypadku zmniejszenia się wskaźnika TUZ o więcej niż 5% w skali kraju, konieczne będzie zobowiązanie rolników, którzy przekształcili trwałe użytki zielone, do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia takiej samej powierzchni TUZ na innym gruncie. Ponadto w kraju wprowadzony zostanie zakaz przekształcania TUZ.

Niemniej jednak z uwagi na to, że w 2015 r. w Polsce stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do całkowitej powierzchni użytków

rolnych w odniesieniu do wskaźnika referencyjnego w 2015 r. zmalał o 1,65%², nie było konieczne wprowadzenie zakazu przekształcania TUZ, ani obowiązku przywrócenia TUZ przez rolników.

Drugi element wymogu utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zazielenienia polega na tym, że na wyznaczonych trwałych użytkach zielonych cennych przyrodniczo (które zostały wyznaczone na obszarach Natura 2000) obowiązuje zakaz ich przekształcania lub zaorywania.

Wszystkie trwałe użytki zielone położone na obszarach Natura 2000 obejmują ponad 584 tys. ha, natomiast te wyznaczone jako cenne przyrodniczo, stanowią ok. 40% ich powierzchni, tj. ponad 256 tys. ha.

Trwałe użytki zielone cenne przyrodniczo zostały wyznaczone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (Dz.U. poz. 348).

Z uwagi na ustanowienie kolejnych planów zadań ochronnych i planów ochrony na obszarach Natura 2000, ww. rozporządzenie jest obecnie nowelizowane. Zgodnie z projektem rozporządzenia, jako trwałe użytki zielone cenne przyrodniczo wyznaczone będą:

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 31 października 2015 r. ustanowiono plany zadań ochronnych albo plany ochrony,

trwałe użytki zielone, dla których w planach określono działania ochronne;

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 31 października 2015 r. nie ustanowiono planów zadań ochronnych albo planów ochrony, trwałe użytki zielone, które zostaną wskazane w załączniku do nowelizowanego rozporządzenia.

Każdy rolnik, który posiada w swoim gospodarstwie TUZ cenne przyrodniczo, jest o tym indywidualnie informowany w karcie informacyjnej dołączanej do wstępnie wypełnionego wniosku o płatność.

W przypadku, gdy rolnik zaorze lub przekształci TUZ cenne przyrodniczo, oprócz sankcji w postaci zmniejszenia płatności, będzie miał obowiązek ponownego przekształcenia tego obszaru w trwałe użytki zielone.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

¹ Poziom referencyjny obliczany jest jako relacja powierzchni TUZ (zadeklarowanych w 2012 r. oraz nowych TUZ, nieuwzględnionych w 2012 r., które zostały zadeklarowane w 2015 r.), do całkowitej powierzchni użytków rolnych zadeklarowanych w 2015 r. W 2015 r. wskaźnik referencyjny wyniósł 18,75% i został ogłoszony w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie wskaźnika referencyjnego stosunku powierzchni trwałych użytków zielonych do całkowitej powierzchni użytków rolnych (M. P. poz. 1163).

² Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie procentu, o jaki zmalał albo zwiększył się stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do całkowitej powierzchni użytków rolnych w odniesieniu do wskaźnika referencyjnego w 2015 r. (M. P. poz. 1164).

Taniej w pakiecie

Zmiany w dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników dotkniętych skutkami ubiegłorocznej suszy o rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej upraw rolnych, przygotowany został projekt ustawy *o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich*, w którym zaproponowano wprowadzenie podwyższonych stawek taryfowych, do których będą stosowane dopłaty z budżetu państwa pod warunkiem pakietowego ubezpieczenia upraw rolnych od wszystkich, określonych w ustawie ryzyk.

Zmiany w systemie ubezpieczeń mają zapewnić upowszechnienie sprzedaży pakietowych umów ubezpieczenia upraw rolnych i w efekcie zabezpieczyć producentów rolnych od strat spowodowanych przez ich wystąpienie w ubezpieczonej uprawie rolnej.

Dopłaty do składek ubezpieczenia będą przysługiwały producentom rolnym w wysokości 65% składki z tytułu ubezpieczenia upraw, do stawki taryfowej pakietu

ubebezpieczenia upraw nie przekraczającej 9% sumy ubezpieczenia, a w przypadku:

- upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V nie przekraczają 12% sumy ubezpieczenia tych upraw,
- upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy VI nie przekraczają 15% sumy ubezpieczenia tych upraw.

W przypadku przekroczenia stawki taryfowej ubezpieczenia, stanowiącej odpowiednio 9%, 12%

i 15% sumy ubezpieczenia, dopłaty do składek ubezpieczenia z budżetu państwa będą stosowane do górnych granic, a pozostałą część składki w całości zapłaci producent rolny. Wprowadzenie powyższego przepisu ma na celu zwiększenie ochrony ubezpieczeniowej upraw rolnych, a tym samym zmniejszenie ryzyka produkcji.

Przyjęcie proponowanych w projekcie ustawy zmian umożliwi stopniowe osiągnięcie celu ustawy, jakim jest powszechność ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Zwiększenie powierzchni ubezpieczonych upraw rolnych oraz liczby zwierząt gospodarskich, a tym samym zapewnienie lepszej ochrony prowadzonej produkcji w gospodarstwach rolnych, wpłynie na zmniejszenie wydatków z budżetu państwa na inne formy pomocy związane z wystąpieniem strat w gospodarstwach rolnych.

W związku z tym, że obecnie umowy ubezpieczenia zawierane przez producentów rolnych z zakładami ubezpieczeń w większości przypadków obejmują pojedyncze rodzaje ryzyka, pozostawiona została możliwość wyboru przez producenta rolnego ubezpieczenia upraw rolnych od jednego lub kilku rodzajów ryzyka. W takim przypadku dopłaty do składek będą stosowane jeżeli zakład ubezpieczeń ustali stawki taryfowe w ten sposób, że po podsumowaniu ubezpieczenia od pojedynczych ryzyk (lub grup ryzyk) łącznie nie zostanie przekroczone 9, 12 lub 15% sumy ubezpieczenia, w zależności od klasy użytków rolnych.

Z danych zakładów ubezpieczeń, które zawierają umowy w sprawie dopłat do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wynika, że oferują one pakiety zawierające różne rodzaje ryzyka, natomiast ubezpieczenia od pojedynczych rodzajów ryzyka dotyczą powodzi, suszy, gradu, przymrozków wiosennych oraz ujemnych skutków przezimowania.

Oferowane przez zakłady ubezpieczeń wysokości stawek taryfowych uzależnione są od gatunku danej rośliny, zakresu ubezpieczanych rodzajów ryzyka, lokalizacji danej uprawy (rodzaju gleb, strefy zagrożenia ryzykiem) oraz aktualnej oceny ryzyka. Zasady wyceny aktuarialnej ubezpieczenia upraw rolnych pozostaną w gestii zakładów ubezpieczeń.

Od początku funkcjonowania systemu, pomimo że zakładano objęcie ochroną ubezpieczeniową co najmniej 7 mln ha upraw, faktycznie objęta ochroną ubezpieczeniową w poszczególnych latach była znacznie niższa powierzchnia upraw, tj. w roku:

- ✓ 2006 – 311 740 ha,
- ✓ 2007 – 575 029 ha,
- ✓ 2008 – 1 832 036 ha,

- ✓ 2009 – 2 808 104 ha,
- ✓ 2010 – 2 845 777 ha,
- ✓ 2011 – 3 032 634 ha,
- ✓ 2012 – 2 751 438 ha,
- ✓ 2013 – 3 398 811 ha,
- ✓ 2014 – 3 269 871 ha,
- ✓ 2015 – 2 823 606 ha.

W przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich proponuje się utrzymanie dotychczasowej stawki taryfowej (0,5% sumy ubezpieczenia) uprawniającej do stosowania dopłaty. W 2010 r. ubezpieczonych było 689 200 szt. zwierząt gospodarskich,

- ✓ w 2011 r. – 1 245 670 szt.,
- ✓ w 2012 r. – 2 079 000 szt.,
- ✓ w 2013 r. – 4 073 830 szt.,
- ✓ w 2014 r. – 13 300 000 szt.,
- ✓ w 2015 r. – 13 115 432 szt.

Zmiany w dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych mają zapewnić upowszechnienie sprzedaży pakietowych umów ubezpieczenia

W związku ze zmianą poziomu wydatków w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zgodnie z art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), określono w art. 4 projektu ustawy maksymalny limit tych wydatków wyrażony

kwotowo, oddzielnie dla każdego roku. Ponadto w przepisie tym określono mechanizm korygujący, mający zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, jak i określono właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Za monitorowanie wydatków na dopłaty do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, stosowanych na podstawie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich,

jest odpowiedzialny minister właściwy do spraw rolnictwa. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami minister właściwy do spraw rolnictwa zawiera z zakładami ubezpieczeń umowy w sprawie dopłat do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na rok kalendarzowy, w których określa się wysokość limitu dopłat do tych składek.

A zatem, tak jak to ma miejsce

obecnie, limity dopłat do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, stosowanych na podstawie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, na każdy rok będą określone w umowach zawieranych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa z zakładami ubezpieczeń w ramach dotacji przewidzianej na ten cel w ustawie budżetowej na dany rok. Środki na dopłaty do składek ubezpieczeń zostaną przekazane do wysokości ustalonych w tych umowach, co oznacza,

W związku z powyższym oraz mając na względzie, iż przepisy wspólnotowe w zakresie udzielania pomocy państwa będą obowiązywać do 2020 r., w art. 4 ust. 1 określono maksymalny limit wydatków do 2020 r.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Polską Izbę Ubezpieczeń oraz wynikającymi ze sprawozdań przesłanych przez zakłady ubezpieczeń, kwoty wypłaconych odszkodowań w latach 2008-2015 przez zakłady ubezpieczeń, które zawarły z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi

wprowadzenia przepisów przejściowych. Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami oraz mając na uwadze proponowane zmiany, dopłaty do składek będą przysługiwały w niezmienionej wysokości, tj. w wysokości 65% składki. Zatem w przypadku zawarcia przez zakłady ubezpieczeń umów ubezpieczenia na dotychczas obowiązujących zasadach zmiana przepisów ustawy nie wpłynie na proces wypłacania zakładom ubezpieczeń dopłat w poszczególnych kwartałach roku.

Określony w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich program pomocy został notyfikowany w Komisji Europejskiej z terminem ważności do końca 2020 r. jako program pomocy nr SA 39562 (2014/N). Po przyjęciu przez Radę Ministrów projektu ustawy, Komisji Europejskiej zostaną przesłane informacje w celu notyfikacji proponowanych zmian w programie pomocowym.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednakże w związku z koniecznością dokonania notyfikacji Komisji Europejskiej proponowanych w projekcie ustawy zmian w programie pomocowym, dopłaty w wysokości określonej w art. 5 ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (art. 1 pkt. 2 projektu ustawy) mogą być udzielane po uzyskaniu tej notyfikacji KE.

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy proces legislacyjny. Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie Prac Legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem UA2.

W 2015 roku ubezpieczonych było ponad 13 milionów sztuk zwierząt gospodarskich

iz po wyczerpaniu limitu na dopłaty do składek nie mogą być zawierane umowy ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z producentami rolnymi z dopłatami do składek. W przypadku zgłoszenia przez zakłady ubezpieczeń limitów dopłat przekraczających limit wydatków na dany rok zostaną wprowadzone mechanizmy korygujące, polegające na zmniejszeniu limitów tych dopłat w umowach zawieranych z zakładami ubezpieczeń przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do wysokości wydatków ustalonych w ustawie budżetowej na dany rok na ten cel.

umowy w sprawie dopłat do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich kształtują się jak zaprezentowano w tabeli.

W związku z proponowanym nadaniem nowego brzmienia art. 5 ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich konieczne jest nadanie nowego brzmienia ust. 8 w art. 10c ustawy, ze względu na odesłanie do przepisu art. 5 ust. 2c. Zatem zmiana ta ma charakter porządkowy.

Wprowadzenie proponowanych zmian w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich nie powoduje konieczności

Ryzyka/ wysokości stawek taryfowych														
	G	G, Pw	G, Usp, Pw	Po	Usp	Pw	S	G, Usp	G, H, Dn, Pi, Ozil	G, Usp, H, Dn, Pi, Ozil	G, Pw, H, Dn, Pi, Ozil	G, Usp, Pw, Po, S	G, Usp, Pw, H, Dn, Pi, Ozil	G, Usp, Pw, Po, S, H, Dn, Pi, Ozil
Wyszczególnienie														
zboża jare	0,39-2,0	0,98-4,6				0,5-3,6	2,0-15,0		0,47-4,0			5,0-12,0		6,0-13,0
zboża ozime	0,39-2,25		1,89-10,0		1,8-8,0			1,67-9,0	0,54-4,0	4,5-11,0		6,0-13,0	5,5-13,0	6,6-15,0
kukurydza	0,35-5,0	1,0-5,0			1,0-3,0		2,0-17,0		0,47-5,0		3,0-5,5	5,0-12,0		6,0-13,0
rzepak jary									1,33-5,0			5,5-14,0		6,0-15,0
rzepak ozimy	0,95-4,0	2,5-6,7	3,6-13,0		1,0-4,8			3,15-11,0	1,33-5,0	6,0-14,0	4,0-6,5	6,0-16,0	6,0-16,0	8,0-18,0
rzepik			2,5-13,0	1,5-12,0	4,0-10,0		2,0-15,0	2,5-11,0	5,5-12,0	6,0-14,0		6,0-16,0	6,0-16,0	
ziemniaki	0,35-2,0	1,0-10,0			1,0-5,0				0,47-5,0		3,0-7,0	5,0-14,0		6,0-16,0
buraki cukrowe	0,39-3,6	1,0-6,0							0,54-5,0		3,0-5,5	5,0-13,0		6,0-15,0
chmiel	2,0-12,0	3,0-12,0			1,0-3,0		2,0-16,0		5,0-12,0		5,0-8,5	5,0-12,0		6,0-14,0
tytoń		5,0-12,0					2,0-18,0		6,0-12,0		6,0-10,0	6,0-14,0		7,0-16,0
warzywa gruntowe	1,0-12,0	1,5-12,0			1,0-5,0		2,0-18,0	6,0-15,0	3,0-12,0	10,0-12,0	3,0-9,0	6,0-17,0	11,0-16,0	6,6-18,0
owoce drzew i krzewów owocowych	5,0-12,0	7,7-15,0	5,0-15,0	1,5-15,0	6,0-9,0	5,4-10,0	2,0-17,0	8,0-15,0	5,5-15,0	9,0-14,0	9,0-15,0	11,0-17,0	11,0-17,0	12,0-19,0
drzewa i krzewy owocowe	0,5-12,0	1,0-15,0	1,5-15,0	1,5-12,0	1,0-5,0	0,5-2,0	1,5-17,0	1,0-15,0	2,0-15,0	3,0-6,0	2,0-4,5	4,5-10,0	4,5-9,0	5,0-11,0
truskawki	1,0-12,0	1,0-13,2		1,5-12,0	2,0-9,0	1,0-7,2	2,0-17,0	3,0-15,0	2,5-12,0	5,0-13,0	3,0-11,0	5,0-16,0	5,0-18,0	6,0-17,0
rośliny strączkowe	0,58-6,0	0,64-12,0		1,5-12,0	1,0-3,6		2,0-15,0		0,77-5,0		3,0-6,0	5,0-13,0		6,15

G grad
Pw przymrozki wiosenne
Usp ujemne skutki przezimowania
Po powódź
Pi piorun
S susza
H huragan
Dn deszcz nawalny
Ozil obsunięcie się ziemi i lawiny

Unijne zmiany w szkolnych programach

„Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole” po nowemu

W ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej funkcjonują obecnie dwa niezależne programy, których celem jest promowanie wśród dzieci i młodzieży spożycia określonych produktów rolnych:

- od 1977 r. program „Mleko w szkole”, dofinansujący dystrybucję mleka oraz przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, oraz
- od 2009 r. program „Owoce i warzywa w szkole” (do końca 2013 r. funkcjonujący pod nazwą „Owoce w szkole”).

Aktualnie powyższe programy są regulowane dwoma odrębnymi rozporządzeniami, mają różne cele oraz podstawy prawne, a także są w odmienny sposób finansowane. Dla przykładu program „Mleko w szkole” nie ma ustalonych z góry budżetów dla poszczególnych państw członkowskich (wydatki stanowią iloczyn zainteresowanych uczniów oraz stawki pomocy na ucznia dziennie) oraz nie narzuca obowiązku dofinansowania krajowego, podczas gdy program owocowo-warzywny ma zarówno określone finansowe koperty środków unijnych dla państw członkowskich, jak i obowiązek współfinansowania krajowego, a nie funkcjonuje w nim jednolita stawka pomocy na dziecko. Ponadto obowiązek realizacji działań towarzyszących (np. edukacyjnych) funkcjonuje jedynie w programie „Owoce i warzywa w szkole”.

Według Komisji Europejskiej przesłanki, jakie doprowadziły w przeszłości do ustanowienia obu ww. programów szkolnych pozostają nadal aktualne, w szczególności dlatego, że tendencje spożycia owoców i warzyw oraz produktów mlecznych wciąż mają charakter spadkowy. Tym samym w opinii Komisji istnieje uzasadnienie dla zachowania uregulowań mających na celu promowanie wśród dzieci i młodzieży konsumpcji tych produktów, a w konsekwencji zdrowego stylu życia oraz odżywiania i wzmacnianie działań skierowanych na walkę z problemami nadwagi i otyłości. Nie oznacza to jednakże, że w zasady realizowanych dotychczas programów nie można by wprowadzić usprawnień. Zwrócił na ten fakt uwagę Europejski Trybunał Obrachunkowy, który zalecił wzmocnienie koordynacji oraz synergii pomiędzy obydwojema programami celem zapewnienia spójności podejścia żywieniowego oraz optymalnego zarządzania.

Uwzględniając powyższe, na początku 2014 r. Komisja Europejska przedłożyła pakiet rozporządzeń nowelizujących dotychczasowe uregulowania dotyczące programów „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”, zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 oraz w rozporządzeniu Rady (UE) nr 1370/2013. Do najważniejszych elementów propozycji KE należało m.in. ograniczenie zakresu produk-

tów dystrybuowanych z dopłatą UE do świeżych owoców i warzyw oraz mleka spożywczego bez dodatków smakowych, wprowadzenie możliwości udostępniania w ramach działań edukacyjnych innych niż ww. produkty oraz określenie dwóch odrębnych w odniesieniu do każdego z komponentów programu kopert finansowych pomocy UE. Ponadto w zakresie projektu zmieniającego rozporządzenie nr 1370/2013 kwestie uregulowań budżetowych zostały przeniesione z wyłącznych kompetencji Rady i włączone do rozporządzenia PE i Rady nr 1308/2013, tj. w proces decyzyjny z Parlamentem Europejskim.

Powyższe propozycje nie spotkały się z pozytywną oceną wielu państw członkowskich, w tym Polski. Kwestia użycia przez Komisję niewłaściwej podstawy prawnej dla uregulowań budżetowych (art. 43.2 zamiast art. 43.3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej) była w opinii Rady na tyle istotna, że doprowadziła do zatrzymania prac nad projektem na okres ponad pół roku. Ponadto Polska protestowała m.in. przeciw propozycji ograniczenia katalogu dystrybuowanych produktów wyłącznie do produktów świeżych, nie zgadzała się ze zbyt niskim budżetem łącznym dla komponentu mlecznego oraz domagała usunięcia niektórych obowiązkowych elementów strategii krajowej.

Do debaty nad przedmiotowym dossier na forum Rady powróciła prezydencja luksemburska w II po-

łowie 2015 r. Uwzględniając część dotychczasowych propozycji państw członkowskich oraz Parlamentu Europejskiego, prezydencja luksemburska przygotowała projekt kompromisowy, który stanowił podstawę do przeprowadzenia w okresie od października do grudnia 2015 r. pięciu trilogów, tj. negocjacji trój-

ściowej i aż o 30 mln euro w stosunku do obecnych wydatków (dotychczasowe średnioroczne wydatki z budżetu UE na komponent mleczny wynoszą ok. 65-70 mln euro);

- utrzymanie bardzo istotnego dla Polski kryterium historycznego przy wyliczaniu alokacji krajowej dla komponentu mlecznego;

- utrzymanie możliwości przesuwania środków finansowych pomiędzy oboma komponentami programu celem ich efektywniejszego wykorzystywania – transfery na poziomie 20%, z możliwością zwiększenia do maksymalnie 25% w uzasadnionych przypadkach;
- odstąpienie od propozycji ograniczenia produktów kwalifikowanych wyłącznie do świeżych produktów i utrzymanie możliwości finansowania przez UE ich szerokiego zakresu w ramach standardowej dystrybucji do placówek oświatowych (a nie tylko w ramach działań towarzyszących) – w rezultacie regularnym udostępnianiem będą mogły zostać objęte oprócz mleka oraz owoców i warzyw świeżych, także przetwory z tych produktów;
- utrzymanie zróżnicowanej roli władz krajowych ds. zdrowia, od ich konsultowania do wydawanego przez nie zatwierdzenia w przypadkach dodawania ograniczonych ilości niektórych substancji.

W efekcie uzyskanego porozumienia uzyskana zostanie większa zbieżność dwóch dotychczasowych programów szkolnych. Tym samym usunięte zostaną wątpliwości wyrażane przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, a programy szkolne uzyskają niezbędną legitymizację dla ich dalszego rozwoju. Planuje się, że znowelizowane przepisy po zamknięciu procedury legislacyjnej i ich opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE weśląby w życie od 1 sierpnia 2017 r., tj. od roku szkolnego 2017/2018.

Wyrobienie u dzieci dobrych nawyków żywieniowych to sprawdzona inwestycja w zdrowie

stronnych pomiędzy Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim.

W rezultacie powyższych działań doprowadzono do niezbędnych zmian w projekcie, które zostały przyjęte przez zdecydowaną większość państw członkowskich.

Do najbardziej kluczowych w tym względzie z punktu widzenia Polski zagadnień należało m. in.:

- ustalenie ogólnej kwoty unijnego wsparcia na poziomie 250 mln euro rocznie, z czego 150 mln euro dla komponentu owocowo-warzywnego oraz 100 mln euro dla mleka i przetworów mlecznych, tj. zwiększenie łącznego budżetu na komponent mleczny o 20 mln euro w stosunku do propozycji wyj-

- podwyższenie alokacji dla Polski na komponent mleczny powyżej średniej wynikającej z przyjętego przez Komisję okresu referencyjnego, w efekcie czego koperta krajowa na część mleczną zwiększyła się z wykorzystywanych obecnie 9,6 mln euro do 10,2 mln euro w skali roku;

- zwiększenie i uelastycznienie stawki dopłaty unijnej w komponencie mlecznym z poziomu stałego określonego w wysokości 18,15 euro/100kg do wysokości maksymalnej na poziomie 27 euro/100kg;
- ustalenie koperty finansowej dla Polski na komponent owocowo-warzywny na poziomie 11,6 mln euro;

Rada Ministrów ds. Rolnictwa UE

Polskie opinie i postulaty podczas unijnego spotkania

Na początku obrad posiedzenia Rady Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa UE, które odbywało się 15 lutego w Brukseli, Krzysztof Jurgiel zgłosił formalny wniosek, aby debata na temat sytuacji na rynkach rolnych odbyła się w głównej części obrad, a nie podczas obiadu. W odpowiedzi prezydencja holenderska zapewniła o przeprowadzeniu dyskusji na ten temat podczas Rady Ministrów AGRIFISH w dniu 14 marca br.

W punkcie dotyczącym programu prac prezydencji holenderskiej na pierwsze półrocze 2016 r. minister Jurgiel powiedział, że Polska jest zainteresowana kwestiami związanymi z przeglądem WPR 2014-2020 w 2016 r. oraz reformą WPR po 2020 r. Uważamy, iż kierunkowa dyskusja o kształcie WPR po 2020 r. na Radzie ds. Rolnictwa i Rybołówstwa powinna być włączona w program formalnych spotkań Rady. Należy wziąć pod uwagę, iż rozpoczyna się już dyskusja nad przeglądem Wieloletnich Ram Finansowych UE, gdzie analizie poddaje się fundamentalne pytania o europejską

wartość dodaną Wspólnej Polityki Rolnej w kontekście przyszłości budżetu UE.

Podczas kolejnego punktu obrad minister podkreślił, że Polska jest przeciwna konieczności poszerzania obowiązujących norm w zakresie dobrostanu zwierząt i tworzenia nowych przepisów w tym zakresie. Niemniej wskazane jest doskonalenie form wymiany informacji dotyczącej wdrażania i egzekwowania obowiązujących przepisów z zakresu dobrostanu zwierząt.

Istotnym, zgłoszonym przez Polskę punktem obrad była sprawa afrykańskiego pomoru świń w kontekście wydanej decyzji Komisji Europejskiej poszerzającej strefę ograniczeń dla producentów trzody województwa podlaskiego. Minister Jurgiel wyraził stanowczy sprzeciw wobec jednostronnej decyzji KE, której skutki są nieproporcjonalne do istniejącego ryzyka.

Minister zaznaczył, że Polska kontroluje sytuację w zakresie ASF na swoim terytorium. Dlatego też powinna mieć większy wpływ na podejmowanie decyzji, które jej doty-

czą. Restrykcje związane z ASF powinny być nakładane na obszary administracyjne, na których choroba faktycznie występuje. Kraje dotknięte chorobą nie mogą być traktowane uznaniowo i nie można im arbitralnie narzucać przedwczesnych rozwiązań, które rodzą poważne skutki społeczne i ekonomiczne. Ponadto Krzysztof Jurgiel zwrócił uwagę na ryzyko przeniesienia choroby z Ukrainy na terytorium Polski i konieczność podjęcia przez UE pilnych działań.

Do Polski, na zaproszenie ministra rolnictwa przyjedzie komisarz ds. zdrowia Vytenis Andriukaitis w celu zapoznania się z podjętymi działaniami zapobiegawczymi w zakresie rozprzestrzeniania się ASF.

Aktualnie to właśnie Polska bierze na siebie cały ciężar zabezpieczenia Unii Europejskiej przed dalszym szerzeniem się ASF z terytorium Ukrainy, na którym pojedyncze przypadki i ogniska odnotowano już w 2012 r. O ile początkowo ASF zlokalizowany był głównie wzdłuż granicy Ukrainy z Rosją, to od 2015 r. zaobserwowano rozprzestrzenianie wirusa

na inne regiony tego kraju. Powyższa sytuacja wskazuje, że tym samym wzrasta zagrożenie dla innych państw członkowskich, co może skutkować poważnymi konsekwencjami gospodarczymi dla całej Unii.

Jednak kluczowym punktem obrad Rady Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, zgłoszonym przez Polskę, była dyskusja dotycząca trudnej sytuacji na rynkach rolnych, w szczególności na rynku wieprzowiny oraz na rynku mleka i jego przetworów. Sytuacja ta, w wyniku dramatycznego pogarszania się warunków funkcjonowania rynku, stała się krytyczna. Podczas dyskusji polski minister wskazał, że realizowane dotychczas instrumenty wsparcia rynku nie przełożyły się ani na wzrost cen, ani na poprawę sytuacji dochodowej rolników. Stabilizacja rynków rolnych jest celem Wspólnej Polityki Rolnej wynikającym z Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W ocenie ministra Jurgiela Komisja Europejska nie realizuje w sposób efektywny tego traktatowego celu.

W ramach wspólnej organizacji rynków rolnych istnieje zestaw instrumentów, który należy pilnie wprowadzić, by pomóc rolnikom przetrwać ten trudny okres. Dotychczas podjęte działania nie są wystarczające, a państwa członkowskie mają ograniczone możliwości, by samodzielnie podjąć działania na rynkach rolnych.

W związku z tym polski minister zwrócił się o podjęcie następujących działań wnioskując o:

- przeznaczenie środków finansowych w ramach nadzwyczajnego wsparcia skierowanego do dotkniętych kryzysem sektorów mleka i mięsa wieprzowego;
- rozszerzenie siatki bezpieczeństwa, w szczególności poprzez:
  - ✓ urealnienie progów referencyjnych i cen interwencyjnych w sektorze mleka,
  - ✓ uruchomienie mechanizmów

promowania i wspierania eksportu, w tym refundacji wywozowych na produkty mleczarskie i wieprzowinę, w celu trwałego usunięcia z rynku UE istniejących nadwyżek,

✓ ponowne uruchomienie mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny i urealnienie terminów jego realizacji;

- zintensyfikowanie działań na rzecz zdobywania nowych rynków zbytu poza UE i znoszenia barier pozataryfowych;

- podjęcie pilnych działań w skali UE prowadzących do zniesienia embarga i ponownego otwarcia rynku rosyjskiego na produkty rolne Unii;

- zwolnienie producentów mleka lub odroczenie obowiązku wpłacenia opłaty z tytułu przekroczenia kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/2015, wynikającej z rat, o których mowa w rozporządzeniu

na przedłożyć na kolejnym posiedzeniu Rady Ministrów konkretne działania, które skutecznie poprawią sytuację producentów rolnych.

Zainicjowana przez Polskę debata na temat trudnej sytuacji na rynkach rolnych uzyskała aprobatę wielu państw członkowskich. W ramach podsumowania dyskusji prezydencja poprosiła, aby pozostałe państwa członkowskie przedstawiły na wzór Polski swoje propozycje na piśmie do 25 lutego br. Do zaprezentowanych przez Polskę oraz nadesłanych przez inne państwa członkowskie postulatów Komisja Europejska odniesie się na kolejnej Radzie Ministrów w marcu br.

Podczas posiedzenia omówiono również kwestie dotyczące międzynarodowego handlu produktami rolnymi. Komisarz Hogan zaprezentował aktualną sytuację w tym zakre-

Minister Krzysztof Jurgiel podczas posiedzenia unijnej Rady Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa

Komisji (WE) nr 595/2004, należnych do uregulowania do dnia 30 września 2016 r. i do dnia 30 września 2017 r.;

- stworzenie w sektorze wieprzowiny, wzorem rynku mleka, obserwatorium rynkowego monitorującego sytuację. Konieczne jest także trwałe powiązanie obserwatorium na obu rynkach z mechanizmami interwencyjnymi.

Krzysztof Jurgiel wyraził przekonanie, że czas dyskusji skończył się i Komisja Europejska powin-

sie. KE zwróciła uwagę, że UE pozostaje największym eksporterem. W 2015 r. unijny eksport wzrósł o 5,7%. Priorytetem wśród obecnie prowadzonych negocjacji jest TTIP. Polski minister rolnictwa stwierdził, że KE nadmiernie koncentruje się na mocno niepewnych korzyściach z liberalizacji handlu rolnego, natomiast niewiele mówi o związanych z tym wyzwaniach.

W ocenie ministra Jurgiela w sytuacji rosnącej niestabilności rynków rolnych UE obecne dążenia do in-

tensyfikacji prowadzonych negocjacji umów liberalizujących handel rolny oraz zapowiedź rozpoczęcia kolejnych negocjacji stanowią duże zagrożenie dla unijnego sektora rolnego, w tym dla europejskiego modelu rolnictwa.

Odnosząc się do informacji KE o osiągniętym postępie w ramach

negocjacji wielostronnych WTO podczas konferencji w Nairobi, Krzysztof Jurgiel powiedział, że nie podziela pozytywnej oceny na temat tej konferencji i zaznaczył, że w jego opinii w zamian za bardzo poważne ustępstwo, w postaci zgody na eliminację subsydiów eksportowych, UE uzyskała niewielkie ograniczenie in-

nych mechanizmów wsparcia eksportu stosowanych przez szereg państw. Minister złożył do KE szereg pytań w sprawie efektów konferencji z prośbą o ustosunkowanie się do nich.

Departament Współpracy Międzynarodowej

☎ 22 623 24 71

Zdjęcia: © Pantherstock / Photogenica, archiwum MRIRW

Polskie przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej

1 lipca 2016-30 czerwca 2017

Polska wraz z Republiką Czeską, Słowacją i Węgrami od 1991 r. wchodzi w skład Grupy Wyszehradzkiej, czyli nieformalnej regionalnej formy współpracy czterech państw Europy Środkowej, które łączy nie tylko sąsiedztwo i podobne uwarunkowania geopolityczne, ale przede wszystkim wspólna historia, tradycja, kultura oraz wartości. Ideą utworzenia Grupy była intensyfikacja współpracy w zakresie budowy demokratycznych struktur państwowych oraz wolnorynkowej gospodarki, a w dalszej perspektywie uczestnictwo w procesie integracji europejskiej. Od 2004 r. wszystkie kraje Grupy Wyszehradzkiej są członkami Unii Europejskiej, a sama Grupa stanowi ważne forum wymiany doświadczeń oraz wypracowywania wspólnych stanowisk w sprawach istotnych dla przyszłości regionu i UE.

1 lipca 2016 r. Polska po raz piąty obejmie przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej. Przewodnictwo jest pełnione rotacyjnie przez okres jednego roku (od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca następnego roku), kolejno przez każde z państw członkowskich Grupy, a program przewodnictwa przyjmowany jest przez premierów państw wyszehradzkich w czerwcu każdego roku.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pracuje obecnie nad ostatecznym kształtem priorytetów polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej w obszarze rolnictwa. Chcemy, aby było to przewodnictwo aktywne, integrujące kraje naszego regionu wokół ważnych tematów, przewodnictwo reprezentujące w wyraźny sposób interesy państw Grupy w Unii Europejskiej.

Planowane jest zorganizowanie w Polsce dwóch spotkań ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej

w formule rozszerzonej o inne państwa regionu Europy Środkowej (Bułgaria, Rumunia i Słowenia). Taki format rozmów wielostronnych ma już stosunkowo długą tradycję i oznacza wzrost znaczenia na forum UE rozwiązań wypracowanych przez większą grupę państw, jak również silniejszą pozycję uzgodnionych wspólnych stanowisk.

W obszarze rolnictwa polska prezydencja w Grupie Wyszehradzkiej przewiduje inicjowanie dyskusji i zacieśnienie współpracy w kwestiach o kluczowym znaczeniu dla sektora.

Wiodącym tematem, który Polska zamierza podnosić na tym forum, będzie przegląd Wspólnej Polityki Rolnej w 2016 r. i przygotowania do programowania WPR po 2020 r. Tematyka ta będzie niezwykle istotna, gdyż do końca 2016 r. Komisja Europejska powinna przedstawić przegląd wieloletnich ram finansowych 2014-2020 (WRF). Ponieważ Wspólna Polityka Rolna (WPR) stanowi nadal bardzo istotną pozycję po stronie wydatków z budżetu UE, należy oczekiwać, że dyskusje związane z przeglądem WRF będą dotyczyć również efektywności wydatków na WPR. Można się spodziewać, że przegląd WRF będzie wstępem do dyskusji nad wieloletnim budżetem oraz kształtem polityk UE na kolejną perspektywę finansową po 2020 r.

Jednocześnie istotne są również zobowiązania wynikające z samych przepisów WPR, w tym przedstawienie przez Komisję Europejską do marca 2017 roku przeglądu i ewentualnej rewizji „w górę” obszarów ukierunkowanych proekologicznie czy wygaśnięcie kwot cukrowych w październiku 2017 roku. W tym kontekście, polska prezydencja zamierza inicjować dyskusję na forum

Grupy Wyszehradzkiej celem zbliżenia stanowisk państw Grupy i osiągnięcia wspólnego stanowiska w tych obszarach.

Ponadto na podstawie wcześniejszych doświadczeń we wdrażaniu programów rozwoju obszarów wiejskich oraz stałego monitoringu wdrażania PROW na lata 2014-2020, polska prezydencja zamierza zainicjować dyskusję na temat możliwych do zastosowania uproszczeń w zakresie realizacji poszczególnych instrumentów wsparcia PROW 2014-2020. Prezydencja będzie dążyć do wypracowania w gronie państw Grupy Wyszehradzkiej propozycji wspólnych rozwiązań ułatwiających realizację programów, w tym w zakresie zmniejszenia obciążeń administracyjnych i usprawnienia mechanizmów umożliwiających korzystanie z Programu przez beneficjentów. Takie podejście będzie mogło w znaczący sposób wpłynąć na efektywniejszy rozwój obszarów wiejskich, ułatwić dostęp do instrumentów WPR oraz będzie mogło mieć wpływ na wypracowanie rozwiązań systemowych dla nowej perspektywy finansowej po 2020 r.

Polska prezydencja w Grupie Wyszehradzkiej zamierza również zacieśnić współpracę w obszarze jakości i bezpieczeństwa żywności. Mając na uwadze rozwój krótkich łańcuchów dostaw, który jest jednym z priorytetów rozwoju obszarów wiejskich, zamierzamy inicjować dyskusję na temat zmian obecnie obowiązujących przepisów tzw. pakietu higienicznego, w zakresie możliwości przeprowadzenia uboju zwierząt w gospodarstwie w celu pozyskania mięsa, które mo-

W skład Grupy Wyszehradzkiej od 1991 r. wchodzi: Polska...

Czechy...

Słowacja...

i Węgry. Od 2004 r. wszystkie cztery kraje Grupy są członkami UE

głoby być następnie oferowane do sprzedaży na rynku lokalnym.

Mając na uwadze trudną sytuację na rynkach rolnych, w tym w szczególności mleka i wieprzowiny, polska prezydencja zamierza inicjować dyskusję i podejmować inicjatywy na rzecz wypracowywania w gronie państw Grupy Wyszehradzkiej skutecznych rozwiązań i mechanizmów na rzecz stabilizacji rynków. Jednocześnie zamierzamy poddać pod dyskusję skuteczność i przyszły kształt instrumentów obowiązujących na rynkach rolnych.

Wierząc w potencjał europejskiej żywności i konieczność jej promowania, polska prezydencja w Grupie Wyszehradzkiej będzie dążyła do podnoszenia na tym forum znaczenia współpracy organizacji branżowych w zakresie promocji produktów rolno-spożywczych na rynkach krajów trzecich.

Będziemy również dążyć do silniejszego włączenia potencjału badawczego państw Grupy Wyszehradzkiej w realizację projektów w obszarze rolnictwa w ramach programu Horyzont 2020.

Celem odpowiedniego reprezentowania interesów regionu, Polska będzie prezentować na forum Unii Europejskiej wyniki dyskusji państw Grupy Wyszehradzkiej i państw współpracujących, jak również ich ewentualne konkluzje czy wypracowane dokumenty.

Departament Współpracy

Międzynarodowej

☎ 22 623 24 71

Zdjęcia: fotolia

AGROTRAVEL

Kielce, 8-10 kwietnia 2016 r.

Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL to od lat najbarwniejsze i najbardziej smakowite wydarzenie promocyjne turystyki wiejskiej. To przedsmak majówki i wakacji na łonie natury, w domu „pod strzechą”, przy stole pełnym najwyższej jakości produktów oraz potraw regionalnych i tradycyjnych.

VIII edycja Targów AGROTRAVEL wraz z licznymi imprezami towarzy-

szą kultury oraz konkursy dla wystawców i zwiedzających.

Imprezie targowej towarzyszyć będzie ponadto blok konferencyjno-warsztatowy – Forum Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki – który rozpocznie się 7 kwietnia 2016 r. W ramach Forum odbędą się: debata o agroturystyce polonijnej i możliwościach jej rozwoju, sesje dotyczące partnerstwa i współpracy w aspekcie rozwoju produktów sieciowych, a także komunikacji marketingowej. Interesującą zapowiada się również dyskusja na temat miejsca turystyki wiej-

wiedzą dotyczącą najnowszych trendów w rozwoju tej formy turystyki.

Blok konferencyjno-warsztatowy w dniu 9 kwietnia 2016 r. zakończy cykl warsztatów tematycznych dotyczących: wpływu realizacji lokalnych strategii rozwoju na zmiany w podejściu usługodawców do jakości i innowacyjności produktów turystycznych na obszarach wiejskich, przetwórstwa produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym i ich sprzedaży na małą skalę, instrumentów wsparcia dla rozwoju turystyki na obszarach wiejskich oraz roli mediów społecznościowych z punktu widzenia prowadzenia działań promocyjnych, jak i obsługi klienta. Ponadto w ramach targów AGROTRAVEL przewidziane są również warsztaty pod nazwą „Wizja rozwoju turystyki wiejskiej” i konkurs „Jaka przyszłość

www.agro.travel

szącymi odbędzie się w dniach od 8 do 10 kwietnia 2016 r., na terenie Centrum konferencyjno-wystawieniowego Targów Kielce SA, w Kielcach przy ul. Zakładowej 1. Ofertę wypoczynku na wsi zaprezentują wystawcy z zagranicy, polskie regiony, Lokalne Grupy Działania, regionalne i lokalne organizacje turystyczne oraz właściciele gospodarstw agroturystycznych.

Odwiedzający targi AGROTRAVEL 2016 będą mieli doskonałą możliwość uzyskania wielu cennych informacji związanych z turystyką wiejską oraz ofertą agroturystyczną, jak również ofertą Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych oraz Hitów Turystyki Wiejskiej. Oprócz prezentacji wystawców w programie AGROTRAVEL przewidziano m.in. jarmark rękodzielnicstwa i wyrobów artystycznych, karczmy z produktami tradycyjnymi, sce-

skiej w nowoczesnej gospodarce z udziałem przedstawicieli instytucji publicznych oraz ekspertów ds. turystyki wiejskiej i agroturystyki. Tematyka poruszona podczas spotkania będzie dotyczyła kluczowych działań rządu w odniesieniu do turystyki na obszarach wiejskich w konfrontacji z oczekiwaniami usługodawców oraz potencjalnych turystów.

8 kwietnia, podczas dnia eksperckiego Polskiej Organizacji Turystycznej, przybliżona zostanie tematyka turystyki kulinarnej i opisany fenomen jej popularności. Potencjał rozwoju oferty turystyki kulinarnej zostanie przedstawiony na przykładach produktów turystycznych z Polski i ze świata. Eksperci podzielą się także

turystyki wiejskiej?”, które kierowane są do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych.

Dodatkową atrakcją będzie możliwość udziału w wyjazdach studyjnych prezentujących produkty turystyki wiejskiej woj. świętokrzyskiego. Szczegółowe informacje o targach, formularz zgłoszeniowy do uczestnictwa w bloku konferencyjno-warsztatowym oraz w wyjazdach studyjnych znaleźć można na stronie: www.agro.travel

Serdecznie zapraszamy do udziału w targach oraz imprezach towarzyszących!

Departament Spraw Społecznych

i Oświaty Rolniczej

☎ 22 623 15 75

Będzie pomoc na inwestycje

Od 31 marca ARiMR będzie przyjmowała wnioski o przyznanie pomocy w ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych*

Od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmowała wnioski o przyznanie pomocy na operacje typu *Modernizacja gospodarstw rolnych* w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” finansowanego z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wsparcie można otrzymać na inwestycje związane z:

- rozwojem produkcji psiań – maksymalne dofinansowanie wynosi 900 tys. zł;
- rozwojem produkcji mleka krowiego – wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- rozwojem produkcji bydła mięsnego – wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu – maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 500 tys. zł, przy czym w przypadku inwestycji niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażeniem, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach – maksymalna wysokość pomocy wynosi 200 tys. zł.

Termin ten oraz zasady udzielania takiej pomocy ogłosił 29 lutego Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Daniel Obajtek za pośrednictwem dziennika ogólnopolskiego i portalu internetowego ARiMR. Pomoc na *Modernizację gospodarstw rolnych* będzie przyznawana rolnikom w postaci dofinansowania poniesionych przez nich kosztów na realizację danej inwestycji. Poziom dofinansowania wynosi standardowo 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych. Może on być wyższy i wynieść 60%, ale tylko w przypadku gdy o pomoc ubiega się młody rolnik lub gdy wniosek o wsparcie składa wspólnie kilku rolników.

Wnioski o przyznanie pomocy będą przyjmowały oddziały regio-

nalne ARiMR właściwe ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Można je również złożyć za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR, należącego do takiego OR. Dokumenty aplikacyjne można składać osobiście, przez upoważnioną osobę lub przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej. W przypadku osób wspólnie wnioskujących wniosek o przyznanie pomocy składa się w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na położenie gospodarstw osób wspólnie wnioskujących, przy czym jeżeli gospodarstwa tych osób są położone na obszarze więcej niż jednego województwa, wniosek składa się w tym województwie, w którym jest położona największa część tych gospodarstw.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy posiadający gospodarstwa, których wielkość ekonomiczna mieści się w przedziale od 10 tys. euro do 200 tys. euro. Wyjątek od tej reguły stanowią rolnicy, którzy będą wspólnie składać wniosek o przyznanie dofinansowania na inwestycje w *Modernizację gospodarstw rolnych*. Wówczas łączna wielkość ekonomiczna należących do nich gospodarstw musi wynieść co najmniej 15 tys. euro, a w roku w którym zostanie złożony przez nich wniosek o wypłatę ostatecznej płatności, gospodarstwo każdego z nich osiągnie wiel-

Maksymalne dofinansowanie inwestycji związanych z rozwojem produkcji bydła mięsnego wynosi 500 tys. zł

Nawet 900 tys. zł będzie można otrzymać na inwestycje związane z rozwojem produkcji prosiąt

kość ekonomiczną przynajmniej 10 tys. euro.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy. Pod uwagę będą brane m.in. wzrost liczby zwierząt w gospodarstwie, których

wsparcie dotyczy, to czy rolnik uczestniczy w unijnym systemie jakości, czy ma nie więcej niż 40 lat oraz czy inwestycja, którą będzie realizował służy ochronie środowiska naturalnego. W przypadku obszaru związanego z racjonalizacją technologii produkcji na kolejność przysługiwania pomocy wpływ będą

miały również punkty otrzymane w oparciu o określone w rozporządzeniu wykonawczym kryteria wojewódzkie. W terminie 90 dni od dnia zakończenia naboru wniosków zostaną opublikowane listy kolejności przysługiwania pomocy. W sumie będzie ich 22. Dla każdego z obszarów związanych z rozwojem produkcji zwierzęcej (rozwój produkcji prosiąt, rozwój produkcji mleka krowiego, rozwój produkcji bydła mięsnego) zostaną opublikowane po 2 listy (oddzielnie dla województwa mazowieckiego i oddzielnie dla pozostałych województw łącznie), a dla obszaru związanego z racjonalizacją technologii produkcji zostanie opublikowanych 16 list wojewódzkich.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Departament Działania Inwestycyjnych

☎ 22 318 47 00

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Agencja odpowiada

Czy na realizację operacji w obszarze D, obejmującej w jednym wniosku o przyznanie pomocy zarówno zakup maszyn do prac polowych i budowę budynku inwentarskiego, można przyznać pomoc do wysokości 500 tys. zł.

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia MRiRW z 21.08.2015 r. (Dz.U., poz 1371), pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji programu wynosi, na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo, maksymalnie:

- 500 tys. zł, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 200 tys. zł – w przypadku operacji obejmującej inwestycje niezwią-

zane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażaniem, lub adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, w tym ich wyposażaniem, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których jest prowadzona produkcja zwierzęca, w tym ich wyposażaniem;

- 900 tys. zł – w przypadku operacji realizowanej w obszarze rozwój produkcji prosiąt.

Tak więc w przypadku realizacji operacji w obszarze D, obejmującej inwestycje związane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażaniem, lub adaptacji innych istnieją-

cych w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, w tym ich wyposażanie, lub budowy lub modernizacji magazynów paszowych w gospodarstwach, w których jest prowadzona produkcja zwierzęca, w tym ich wyposażanie pomoc będzie przyznawana do wysokości limitu 500 tys. zł.

W przeciwnej sytuacji pomoc będzie przyznana do wysokości 200 tys. zł.

Przykładowo, jeśli we wniosku o przyznanie pomocy w ramach obszaru D wnioskodawca będzie ubiegał się o sfinansowanie zakupu maszyn do prac polowych za 400 tys. zł netto i budowę budynku inwentarskiego za 600 tys. netto, to przy dofinansowaniu 50% będzie przysługi-

W przypadku operacji realizowanych przez osoby wspólnie wnioskujące możliwe jest uzyskanie wsparcia do wysokości określonych limitów przez każdą z osób wspólnie wnioskujących

wała mu pomoc w wysokości maksymalnie 500 tys. zł, z czego na maszyny będzie przypadała kwota 200 tys., a na inwestycję dotyczącą budowy budynku inwentarskiego kwota 300 tys. zł.

Czy budując budynek inwentarski w obszarze, przykładowo C, pomoc otrzyma każda z osób wspólnie wnioskujących do górnej granicy limitu, czy też limit pomocy jest jeden?

W przypadku osób wspólnie wnioskujących, pomoc przyznaje się każdej z tych osób, w wysokości uzasadnionej zakresem prac wykonywanych przez każdą z nich przy użyciu przedmiotu operacji stanowiącego współwłasność, uwzględniającego zasoby i potrzeby gospodarstw każdej z tych osób. W przypadku wniosku o przyznanie pomocy składanego przez osoby wspólnie wnioskujące kwotę wnioskowanej pomocy podaje się dla każdej z tych osób z uwzględnieniem zakresu prac wykonywanych przez każdą z tych osób.

Zatem w przypadku operacji realizowanych przez osoby wspólnie wnioskujące istnieje możliwość uzyskania wsparcia do określonych limitów przez każdą z osób wspólnie

wnioskujących, pod warunkiem że są odrębnymi podmiotami i prowadzą odrębne gospodarstwa.

Jeśli więc przedmiotem operacji jest np. budowa budynku inwentarskiego w obszarze C przez dwie osoby wspólnie wnioskujące, każda z nich może ubiegać się o wsparcie do wysokości 500 tys. zł, o ile znajdzie to odzwierciedlenie w ww. użyciu przedmiotu operacji, kwocie netto budowy z uwzględnieniem poziomu dofinansowania (do 60%).

Przy wnioskach wspólnie wnioskujących jedna z osób ma przekroczone 40 lat, pozostałe wiek do 40 lat, czy przyznane będą punkty za wiek (3 pkt)?

W przypadku operacji realizowanej przez osoby wspólnie wnioskujące, punkty przyznaje się w wysokości średniej arytmetycznej z liczby punktów przysługujących indywidualnie tym osobom z tym, że za inwestycje służące ochronie środowiska lub zapobieganiu zmianie klimatu punkty przyznaje się dla całej operacji.

Tak więc osoby, które nie przekroczyły wieku 40 lat, będą miały przyznane po 3 pkt, natomiast osobie, która przekroczyła wiek 40 lat, nie zostaną przyznane punkty za to kryterium. Z tak przysługujących im in-

dywidualnie punktów zostanie wyliczona średnia arytmetyczna za to kryterium.

Czy faktury dokumentujące przychód, o którym mowa w § 2 ust. 3 Rozporządzenia MRiRW z dnia 21 sierpnia 2015 r. (Dz. U., poz 1371) mogą być wystawione na współmałżonka składającego wniosek o przyznanie pomocy, gdy gospodarstwo jest wspólne?

Zgodnie z § 2 ust. 3 Rozporządzenia MRiRW z 21 sierpnia 2015 r. (Dz.U., poz. 1371) uznaje się, że rolnik będący osobą fizyczną prowadzi działalność rolniczą w celach zarobkowych, jeżeli w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy uzyskał przychód ze sprzedaży produktów rolnych w wysokości co najmniej 5 tys. zł, udokumentowany fakturą VAT lub fakturą VAT RR, lub wydrukiem paragonu fiskalnego kas rejestrujących, lub dokumentacją podatkową podatku dochodowego od osób fizycznych.

Powyzsze wskazuje, że jeżeli o pomoc na operacje typu Modernizacja gospodarstw rolnych ubiega się osoba fizyczna pozostająca we wspólności majątkowej, która przedstawi dokumenty wskazane w § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia wystawione na nią i jej małżonka lub tylko na jej małżonka, takie dokumenty mogą zostać uznane jako potwierdzające co najmniej 12. miesięczny okres prowadzenia działalności rolniczej w celach zarobkowych. Przy czym warunkiem jest to, że dane gospodarstwo rolne wchodzi do majątku wspólnego małżonków oraz koszty wykazane na fakturze są związane z prowadzeniem działalności rolniczej związanej z danym gospodarstwem rolnym.

Departament Działań Inwestycyjnych

☎ 22 318 47 00

Zdjęcie: M. Wiertelak

Ważni i doceniani

Cykl spotkań prezesa Obajtka z pracownikami biur powiatowych ARiMR

Daniel Obajtek, jako pierwszy w historii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prezes, zaplanował cykl spotkań z pracownikami wszystkich, 314 biur powiatowych ARiMR. Do tej pory odbyły się one w województwach: łódzkim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i małopolskim.

To właśnie pracownicy biur powiatowych mają bezpośredni kontakt z rolnikami, przyjmując i weryfikując wnioski o wsparcie z programów realizowanych przez ARiMR, pomagając w wypełnieniu dokumentów, udzielając potrzebnych informacji. To od ich fachowości, kompetencji i zaangażowania zależy poziom usług świadczonych beneficjentom przez Agencję.

O tym, jak jest to ważne, przypomina się właśnie podczas tych spotkań. Są także słowa podziękowania prezesa Obajtka za dotychczasową pracę, a w szczególności za zaangażowanie w wyjątkowo trudną kampanię wypłat płatności bezpośrednich za 2015 r. Powodem komplikacji jest pozostawiona przez poprzednie kierownictwo ARiMR niezrealizowana budowa nowego systemu informatycznego do obsługi dopłat. Nowe szefostwo Agencji i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło nadzwyczajne

działania, by tej sytuacji zaradzić, a oczekiwane przez rolników pieniądze, jak najszybciej trafiły na ich konta bankowe.

Realizacja planu naprawczego

wymaga jednak większej mobilizacji pracowników ARiMR, a w szczególności biur powiatowych. I taki właśnie apel słyszą od prezesa Obajtka urzędnicy podczas terenowych spotkań. A także zapewnienie, że również szeregowi pracownicy będą doceniani za swoją dobrą pracę.

W trakcie spotkań jest także czas na podsumowanie, w tym przedstawienie bilansu programów realizowanych przez Agencję w poprzedniej perspektywie finansowej, oraz na informację o planach. Jak informuje prezes ARiMR, w ramach PROW 2007-2013 największym zainteresowaniem cieszyło się wsparcie udzielane z działania Modernizacja gospodarstw rolnych. Skorzystało z niego prawie 52 tys. rolników, którzy uzyskali pomoc na inwestycje w wysokości 8,8 mld zł. Te pieniądze pozwoliły im kupić m.in. ok. 300 tys. maszyn i urządzeń do produkcji rolnej.

Prezes Daniel Obajtek zapowiada także zmiany w funkcjonowaniu Agencji, które służą jej usprawnieniu i mają służyć polskim rolnikom.

Prezesowi Danielowi Obajtkowi (pierwszy z lewej) na spotkaniu w Ostrołęce towarzyszyli: Marcin Samolik, zastępca dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich ARiMR oraz Iwona Jakubowska z Biura Prezesa

Płońsk: na spotkaniu z pracownikami biur powiatowych prezes Daniel Obajtek podkreślił, że doloży starań, aby zapewnić pracownikom wynagrodzenie adekwatne do wykonywanej pracy

Biuro Prasowe

☎ 22 595 02 49

Zdjęcia: archiwum ARiMR

Z pierwszej ręki

Prawie 253,3 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 stycznia 2016 r. Z tej kwoty około **122 mld zł** trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Blisko **74,3 mld zł** to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a **4,2 mld zł** to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*. Na dofinansowanie *Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw* ARiMR przekazała ponad **7,6 mld zł**. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa ponad **21,1 mld zł**. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych i kłuskowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich oraz wsparcie wypłacane do gruntów, które zostały zalesione w latach 2002-2003. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR w latach 2002-2006.

Ponad **1,1 mld zł** przekazała do 1 stycznia 2016 r. ARiMR z nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Pieniądze te popłynęły na konta rolników głównie w ramach płatności ONW, rent strukturalnych, a także na *Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenu zalesionego*.

Rolnicy, którzy czekają na wypłatę płatności bezpośrednich za 2015 r., **mogą starać się o przyznanie nieoprocenowanego kredytu na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji**, np. zakup nawozów, środków ochrony roślin lub paliwa. Kredyty takie dostępne są, na razie, w trzech bankach współpracujących z ARiMR. Są to: Bank BGŻ BNP Paribas S. A., Bank Polskiej Spółdzielczości S. A., SGB-Bank S.A. Agencja oczekuje, że pozostałe cztery banki: Krakowski Bank Spółdzielczy S. A., Raiffeisen Bank Polska S. A., Bank Zachodni WBK S.A. i Pekao S.A. wkrótce podpiszą stosowne aneksy oferujące rolnikom taki kredyt. Całość oprocentowania tego kredytu zapłaci ARiMR, z kolei rolnik poniesie wyłącznie koszty prowizji, które wyniosą **0,25% kwoty kredytu**. Pomoc będzie udzielana w formule *de minimis* w rolnictwie, co oznacza m.in., że wysokość dopłat do oprocentowania kredytu nie bę-

dzie mogła przekroczyć wolnego limitu tej pomocy na jedno gospodarstwo rolne, tj. równowartości 15 000 euro w okresie trzech lat. Producent rolny będzie zobligowany do spłacenia kredytu w terminie ustalonym z bankiem, ale nie później niż do 14 lipca 2016 r. Warunkiem ubiegania się o nieoprocentowany kredyt jest dołączenie do wniosku składanego w banku zaświadczenia wydanego przez kierownika biura powiatowego ARiMR, właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., w którym wskaże on kwotę, do wysokości której może być udzielony kredyt. **O takie zaświadczenie można ubiegać się od 26 lutego br.**

Od 25 lutego br. **zmieniły się przepisy dotyczące zgłaszania przemieszczeń trzody chlewnej**. Zgodnie z nimi: każdy rolnik zamierzający hodować świnię, nawet jedną sztukę na własne potrzeby, musi zarejestrować siedzibę stada; w przypadku przemieszczenia świni dotychczasowy posiadacz (zbywający) oraz nowy posiadacz (nabywający) musi zgłosić to zdarzenie w ciągu 30 dni od jego zaistnienia do biura powiatowego ARiMR podając m.in. numery obu siedzib stad; zarejestrowanie siedziby stada oraz zgłoszenie przemieszczenia świń należy dokonać w biurze powiatowym Agencji na odpowiednim druku. Przemieszczenie można również zgłosić listownie lub za pomocą Internetu po założeniu konta użytkownika i uzyskaniu hasła dostępu.

10 marca 2016 r. zakończył się nabór wniosków na Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych finansowane z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Pomoc adresowana była do rolników, których gospodarstwa położone są na obszarach OSN i można ją było otrzymać na wsparcie finansowe inwestycji, które mają na celu ograniczenie przedostawania się do środowiska naturalnego związków azotu pochodzenia rolniczego. Wnioski można było składać na refundowanie m.in. budowy lub przebudowy płyt obornikowych, zbiorników lub płyt do przechowywania pasz soczystych, zakup niektórych typów dozowników nawozów naturalnych w postaci płynnej, czy wozów asenizacyjnych, rozrutników obornika i kompostu.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: J. Zasada, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiatych, archiwum ARiMR, archiwum MRiRW, fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Ponad 245 mln unijnej pomocy

Nadzwyczajne wsparcie polskich producentów mleka i wieprzowiny

Agencja Rynku Rolnego udziela wsparcia finansowego producentom świń i mleka zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 22 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia tymczasowej nadzwyczajnej pomocy dla rolników w sektorach hodowlanych. Pieniądze pochodzą z budżetu unijnego i krajowego.

Komisja Europejska zdecydowała o przyznaniu pomocy w formie jednorazowej puli środków finansowych w związku z niekorzystną sytuacją na rynku mleka i wieprzowiny. Przyczyniły się do niej zmiany w sytuacji popyto-podażowej na rynku unijnym i światowym, rosyjskie embargo na przywóz produktów rolno-spożywczych oraz likwidacja systemu kwotowania produkcji mleka.

Całkowita kwota wsparcia udostępniona państwu członkowskiemu na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1853 z 15 paź-

dziernika 2015 r. wynosi 420 mln euro. Z ogólnej puli Polska otrzymała blisko 29 mln euro. Środki w równych częściach zostały podzielone na wsparcie sektorów.

Kwota wsparcia dla producentów trzody chlewnej z budżetu krajowego wynosi dodatkowo 61,4 mln zł. Łączne środki finansowe przeznaczone na realizację mechanizmu dla sektora wieprzowiny to prawie 123 mln zł.

Na wsparcie sektora mleka przeznaczono również blisko 123 mln zł (środki w równych częściach pochodzą z budżetu unijnego i krajowego).

■ Pomoc dla producentów trzody chlewnej

O pomoc mogą wnioskować rolnicy, którzy 30 września 2015 r. mieli nie więcej niż 2 tys. świń, w okresie od 1 października 2015 r. do 7 stycznia 2016 r. co najmniej 5 świń przez nich sprzedanych zostało poddanych ubojowi w rzeźni oraz w ostatnim kwartale ub. r. sprzedali z przeznaczeniem na ubój od 5 sztuk do 2 tys. świń objętych kodem CN 0103 92 19 albo loch o kodzie CN 0103 92 11. Podstawowym źródłem danych weryfikacyjnych jest rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt prowadzony przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na podstawie danych pochodzących z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ – styczeń 2016 r.), ARiMR oszacowała, że około 86,5 tys. producentów spełnia warunki określone w rozporządzeniu. Podstawą były zgłoszenia do IRZ składane przez producentów w biurach powiatowych ARiMR według stanu na 4 lutego 2016 r.

Kwota jednostkowego wsparcia nie może przekroczyć 70 zł dla świni hodowanej w cyklu zamkniętym i 35 zł – dla pochodzącej z cyklu otwartego.

■ Nadzwyczajne wsparcie na rynku mleka

Wsparcie dla producentów mleka będzie przysługiwało tym, którzy w roku kwotowym 2014/2015 sprzedali nie mniej niż 15 tys. kg i w momencie składania wniosku posiadają co najmniej 3 krowy typu użytkowego (mleczny lub kombino-

Kwota wsparcia dla producentów wieprzowiny wynosi łącznie prawie 123 mln zł

Na pomoc producentom mleka przeznaczono również blisko 123 ml zł. Środki te w równych częściach pochodzą z budżetu unijnego i krajowego

wany) w wieku przekraczającym 24 miesiące. Zwierzęta muszą być zarejestrowane w IRZ ARiMR.

Pomoc finansowa będzie udzielana do maksymalnie 300 tys. kg mleka wprowadzonego do obrotu.

Kwota wsparcia zostanie podzielona przez sumę kilogramów mleka, do których przysługuje pomoc. Na tej podstawie zostanie wyliczona stawka pomocy do 1 kg mleka, która niezwłocznie po rozpatrzeniu wszystkich wniosków zostanie ogłoszona do publicznej wiadomości przez Prezesa ARR.

Szacuje się, że uprawnionych do złożenia wniosków o wsparcie jest prawie 100 tys. producentów. Najwięcej z województw: mazowieckiego (25 615), podlaskiego (18 665), łódzkiego (10 555) oraz wielkopolskiego (10 498).

■ Ważne terminy

Nabór wniosków od producentów świń i mleka trwał od 18 lutego do 18 marca 2016 r. O pomoc mogli występować także następcy prawni producentów mleka i trzody chlewnej.

Wnioski o udzielenie wsparcia przyjmowały Oddziały Terenowe Agencji Rynku Rolnego właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby producenta. Można je także było wysłać pocztą. Dla zachowania terminu złożenia wniosku o jego przyjęciu decydowała data stempla pocztowego.

Decyzje o przyznaniu pomocy zostaną wydane najpóźniej do 18 czerwca br. przez dyrektorów OT ARR, w których zostały złożone wnioski. Środki finansowe z tytułu wsparcia zostaną wypłacone do 30 czerwca 2016 r.

Po zakończeniu procesu wypłaty wsparcia, państwo członkowskie zobowiązane jest do przekazania Komisji Europejskiej informacji o całkowitych wypłaconych kwotach oraz o liczbie i rodzaju beneficjentów.

Szczegółowe informacje na temat nadzwyczajnego wsparcia w sektorach mleka i wieprzowiny na stronie internetowej ARR.

Biuro Wymiany Towarowej z Zagranicą

☎ 22 376 75 90

Biuro Współpracy i Organizacji Rynku Mleka

☎ 22 376 77 19

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Całkowita kwota wsparcia dla producentów świń i mleka w państwach członkowskich wynosi 420 mln euro

Po pierwsze dzierżawa

Obecnie podstawową formą zagospodarowania państwowych gruntów rolnych jest dzierżawa. W bieżącym roku Agencja przeznaczy do dzierżawy ok. 100 tys. ha gruntów. Osoby zamierzające powiększyć lub utworzyć gospodarstwo rodzinne mogą wydzierżawiać ziemię na przetargach ograniczonych licytacyjnych lub ofertowych.

Od grudnia 2015 r. Agencja Nieruchomości Rolnych, w związku z trwającymi pracami nad ustawą o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości ZWRSP (moratorium), nie zaczyna nowych procedur sprzedaży. Mimo to, sukcesywnie – po weryfikacji dokumentów – finalizowane są transakcje sprzedaży rozpoczęte przed 20 listopada ubiegłego roku. Z uwagi na moratorium podstawową formą rozdysponowania państwowych gruntów rolnych stała się obecnie dzierżawa. Dlatego oddziały terenowe kontynuują zawieranie umów dzierżawy z kandydatami wyłonionymi w przetargach przeprowadzonych w 2015 r. Organizują również nowe przetargi na dzierżawę.

W styczniu br. zostały wprowadzone nowe zasady wydzierżawiania gruntów rolnych (określone w zarządzeniu Prezesa ANR nr 2/2016), wskazujące m.in., że podstawowym rodzajem przetargów na dzierżawę jest przetarg ograniczony, w którym mogą uczestniczyć wyłącznie rolnicy indywidualni zamierzający powiększyć lub utworzyć gospodarstwo rodzinne. Dla zapewnienia trwałości i stabilności warunków gospodarowania na dzierżawionych gruntach, umowy zawierane są na okres nawet do 10 lat.

W trosce o przejrzystość i zrozumiałość zasad wydzierżawiania, w ich tworzeniu uczestniczą przed-

stawiciele organizacji społeczno-rolniczych działający na terenie danego oddziału, mających swoją reprezentację w terenowych radach społecznych. Dyrektor oddziału zasięga ich opinii w procesie przygotowania nieruchomości do rozdysponowania, np. przy określaniu preferowanej powierzchni nieru-

w takim przetargu wysokość czynszu wywoławczego nie jest jedynym i najważniejszym kryterium wyboru oferty. Większą wagę przykłada się do:

- wielkości gospodarstwa rodzinnego, które będzie powiększane o dzierżawione grunty;
- odległości miejsca zamieszkania rolnika od gruntów oferowanych do dzierżawy;
- intensywności produkcji zwierzęcej w gospodarstwie rodzinnym.

Ewentualne zmiany kryteriów oceny ofert i ich wag dla danego województwa uzgadniane są z ww. radą społeczną działającą przy dy-

Podstawową formą zagospodarowania państwowych gruntów rolnych jest dzierżawa

chomości wydzierżawianej na danym terenie. Przedstawiciele organizacji (posiadających swoje struktury wojewódzkie) mają również wpływ na wskazanie rodzaju organizowanego przetargu ograniczonego, poprzez wnioskowanie o przeprowadzenie przetargu ofert pisemnych na dzierżawę danej nieruchomości. Należy zauważyć, że

rektorze oddziału terenowego. Rada może również rekomendować swoich przedstawicieli do udziału w pracach komisji przetargowych, jako członka komisji. W ostatnim okresie rady społeczne zwiększyły swoją aktywność, niektóre z nich zaopiniowały bądź zaproponowały już konkretne rozwiązania dotyczące dzierżawy gruntów na danym te-

renie. Chodzi o maksymalną przejrzystość procedur oraz uspołecznienie procesu decyzyjnego.

Mając na uwadze zbliżający się termin rozpoczęcia wiosennych prac agrotechnicznych, w większości oddziałów trwają już przetargi na wydzierżawienie gruntów. W styczniu br. odbyło się ponad 400 przetargów na dzierżawę. We wszystkich oddziałach ogłoszone są wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy oraz wskazywany jest termin najbliższych przetargów.

W bieżącym roku Agencja zamierza przeznaczyć do dzierżawy ponad 100 tys. ha gruntów rolnych. Najwięcej na obszarach działania oddziałów terenowych w: Szczecinie (ok. 36 tys. ha), Olsztynie (ok. 18 tys. ha), Gorzowie Wlkp. (ok. 18 tys. ha).

Średnia wysokość czynszu dzierżawnego dla gruntów wydzierżawionych przez Agencję w 2015 r. wyniosła 11,5 dt/ha i została określona na podstawie 5155 umów oraz nieruchomości o powierzchni 37 388 ha. W porównaniu z 2014 r. nastąpił spadek średniej wielkości czynszu o 0,2 dt/ha, tj. o 2%. W przeliczeniu na średnią krajową cenę skupu pszenicy czynsz z nowo zawieranych z ANR umów w 2015 r. wyniósł ok. 773 zł za 1 ha i był o 133 zł niższy niż średnia cena dzierżawy na rynku

prywatnym (906 zł za 1 ha wg GUS).

Najwyższe czynsze w 2015 r. uzyskano w województwach: kujawsko-pomorskim (26,9 dt/ha) i wielkopolskim (23,0 dt/ha), a najniższe w województwach: lubuskim (4,5 dt/ha) i podlaskim (4,6 dt/ha). Najwyższy średni czynsz dotyczył działek w grupie obszarowej od 10 do 100 ha i wyniósł 12,9 dt/ha. Czynsz dzierżawny od nowo zawie-

ranych umów rośnie systematycznie od wejścia Polski do Unii Europejskiej. Przeciętny czynsz za grunty rolne dla wszystkich 53 tys. trwających umów dzierżawy (łącznie Agencja dzierżawi ponad milion hektarów) na koniec 2015 r. wyniósł równowartość 4,2 dt/ha pszenicy.

Biuro Rzecznika Prasowego ANR

☎ 22 45 25 506

Zdjęcie: fotolia

Biuletyn informacyjny nr 3/2016 (186). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książki przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Zbigniew Abramowicz, Marian Borek, Joanna Czapla, Waldemar Guba, Iwona Korczak, Dariusz Nieć, Krystian Popławski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziewulska-Siwiek, Witold Strobel, Aleksandra Szalągowska, Agnieszka Szymańska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. 1, 2 i 3:** © Pantherstock / Photogenica. **Zdjęcia na I str. okładki:** fotolia, © Pantherstock / Photogenica.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68, fax (22) 623 15 00.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 15 marca 2015 r.

Nakład: 8 000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Polska wieś to skarb, który jest tuż obok, niemal na wyciągnięcie ręki.
Warto samemu się przekonać, jak pięknie łączy się tu tradycja i nowoczesność,
spokój i energia, piękno natury i oryginalność stylów.

Na wsi czeka nas moc atrakcji i pozytywnych zaskoczeń o każdej porze roku!

O szczegółach czytaj na stronie <http://www.polska.travel/odpoczywajnawsi/>

AGROTRAVEL

VIII Międzynarodowe Targi
Turystyki Wiejskiej
I Agroturystyki

8-10.04.2016
Kielce

Organizatorzy/
Organisers:

Ministerstwo
Spacjalizacji i Turystyki

TargiKielce

Prisma

ROT
Sąpsko

Współorganizatorzy/
Co-organisers:

ALMAMER
KOCICA PRZYDZIAŁ

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instytucja Zarządzająca
Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Projekt realizowany przez Departament Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”